

Neden Muvazaayı Seçtik

KANUN NO : 6643

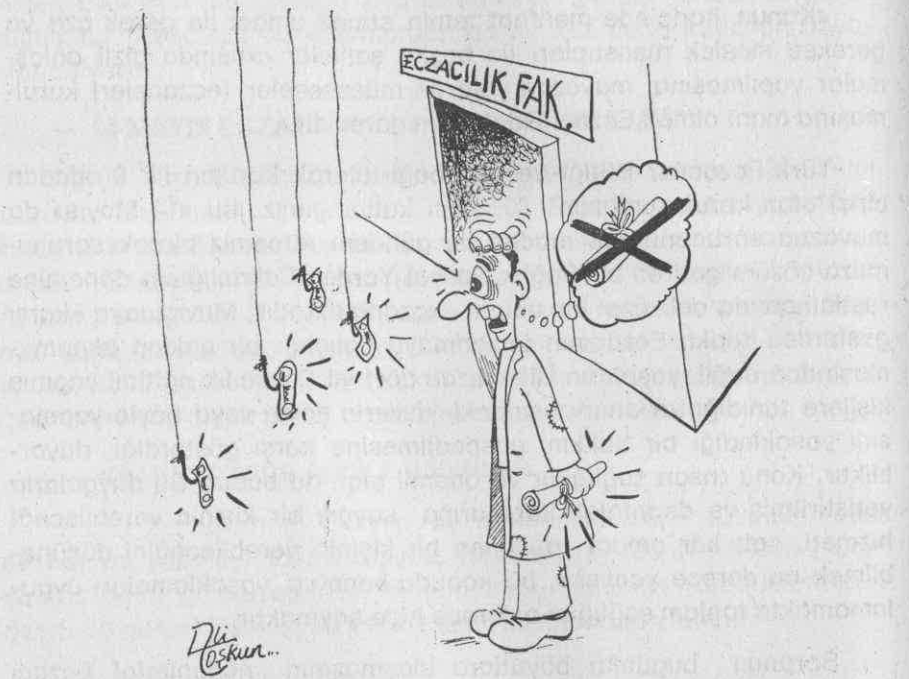
MADDE 20/a :

«Kanun haricinde menfaat temin etmek amacı ile gerek aza ve gerekse meslek mensupları ile başka şahıslar arasında gizli anlaşmalar yapılmasına, muvazaa yolu ile müesseseler (eczaneler) kurulmasına mani olmak Eczacı Odalarının görevidir.»

Türk Eczacılar Birliği ve ona bağlı olarak kurulan ilk 9 odadan birisi olan kuruluşumuzun 30. yılını kutladığımız bu «14 Mayıs» da muvazaa sorununu tek madde ile gündem etmemiz birçok sorunumuza çözüm getiren bir Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığının dönemine rastlaması da çok özel bir anlam kazanmaktadır. Muvazaaya karşı gösterilen tepki, Eczacının kazanmaya çalıştığı bir hakkın alınmamasından değil, yasaların Ülkemizde dört yıl Eczacılık eğitimi yapmış kişilere tanıdığı ve onun dışındaki kişilerin şöyle veya böyle yapmasını yasakladığı bir hakkın, gaspedilmesine karşı gösterdiği, duyarlılıktır. Konu insan sağlığıdır ve önemli olan da budur. Bu duygularla yetiştirilmiş ve deontoloji kurallarına saygılı bir kişinin verebileceği hizmeti, salt kâr amacı düşünen bir kişinin verebileceğini düşünememek ne derece yanlışsa, bu konuda konuşmuş, yasaklamaları uygulamamakta toplum sağlığını o derece hiçe saymaktadır.

Sorunun bugünkü boyutlara ulaşmasının nedenlerini Eczacı Odası Yönetimlerinin ve kanunun uygulayıcısı olan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının konuya olan ilgisinde aramak lazımdır. Konu cazipdir. Dünyanın hiçbir yerinde kapital sahibinin böylesine risksiz iş yapabileceği başka bir kuruluş olamaz. Yasalar eczanenin sahip ve mesul müdürünü tek sorumlu olarak tanımlamıştır. Bu na ortak dahi kabul etmemektedir. Muvazaalı eczanede sahip eczacı gözükmekte, bir diğer deyişle de resmi sorumlu. O olmaktadır. Oysa ipler başkasının elindedir. Ödemeler, siparişler, vergi ödemeleri gerçek mal sahibi tarafından yürütülmektedir. Eczacı mal sahibi gözüktüğünden ona verilen ücretlerde masraflara işlenememektedir.

Muvazaalı eczane diğer her şey bir yana, bu ücretin karşılığını vergisinden kaçırmak zorundadır. Ne enteresandır ki, kâr amacı ile kurulan ve kâr ettikleri için de kapanmayan bu tür eczaneler emsallerinden genelde çok daha az vergi vermektedirler. Doğacak tüm sonuçlardan eczacı sorumludur. O kadar ki görevden ayrıldıktan sonra dahi en az beş yıl o eczanenin vergi incelenmesinden sorumludur. Bu eczanelerde olay o kadar büyük boyutludur ki, eczacının bilgisi dışında vergi ziyanına neden olacak işlerde yapılabilmektedir. Eczaneyi bir başkasına devrederek askere gitmiş ve askerliği sırasında vergi kaçakçılığı nedeni ile maaşına haciz konmuş meslektaşlarımızın varlığını gözden uzak tutmamak gerekir.

Eczacı Odalarından, görevini bilinçli olarak yapan bölgelerde muvazaa oranının düşük olduğu gözlenmektedir. Keza İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü'nün olaya daha ciddi ve yasaların emrettiği doğrultuda yaklaştığı dönemlerde de muvazaa oranında büyük çapta düşmeler olması bu konuda caydırıcılığın da çok etkili olduğunu göstermektedir.

Olayın en önemli nedenini genç meslektaşlarımızın maddi olanaklarının elverişsiz olması, ilaç sanayiinde ve kamu sektöründe iş sahası bulamamasının yarattığı zorunluluk oluşturmaktadır. Bu nok-

tada Eczacılık Fakültelerinde de eğitim sırasında muvazaanın tehlikelerinin anlatılmaması ve bu konuda yeterli bilgilerin aktarılmaması genç meslektaşlarımızın sonraları çok pişman oldukları bir batağa, çoğu kez farkında olmadan batmalarına neden olmaktadır. Türk Eczacılar Birliği olayın bu maddi yönünü çözmek üzere «Yardımlaşma Sandığı»nı kurmuş ve eczane açacak üyelerine 1 milyon TL. «Eczane Açma Kredisi» vermeye başlamıştır. Yurdumuzun dört bir tarafında kurulan ecza kooperatifleri de yeni eczane açacaklara yardımcı olmaktadır. Görev, yasalarla yasaklanmış bu uygulamaya Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının biraz daha duyarlı bakmasına kalmaktadır. Birçok sorunumuzu çözmüş bulunan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından bu olaya daha gerçekçi bakmasını istemekte bizlerin hakkı olsa gerekir.

Ali Hoşkun

İşte bu nedenlerle muvazaayı çeşitli boyutları ile inceleme kararı almış bulunuyoruz. Bölgemizde yaptığımız istatistiki incelemeleri, yurt düzeyinde yapabilmek amacıyla S.S.Y.B. dan ve ilgili kuruluşlardan istediğimiz bazı bilgileri ne yazık ki alamamış bulunuyoruz. Yine bu konuda tüm eski T.E.B. Genel Başkan ve Genel Sekreterlerinin de görüşleri istenmiş, üzülererek belirtmek isteriz ki, bültenimizin baskıya verildiği 12.4.1986 tarihine kadar çok az sayıda yanıt alınmıştır. Camiamız için çok önemli olan muvazaa konusunda geçmişte ve günümüzde büyük katkılarını gördüğümüz tüm yetkilileri ve meslektaşlarımızı şükranla yad ediyoruz.

S.E.O.B.

Muvazaa Konusunda Görüş Çağruları

Sayı : 261

Samsun 17/3/1986

Sayın Prof. Dr. Mekin Tanker
T.E.B. Merkez Heyeti Başkanı
ANKARA

Birliğimizle birlikte kuruluşunun 30. yılını idrak etmenin kıvancını duyduğumuz Odamız, 14 Mayıs Eczacılık Bayramını kutlama hazırlıklarına şimdiden başlamış bulunmaktadır.

Mesleki sorunların çözümünde başarı sağlamanın birinci şartını, birlik ve beraberlik içinde bulunmaya, meseleleri önem sırasına göre sıralayıp üzerlerine cesaretle gitmeye bağlıyoruz. Bizce, bugüne kadar bu şartlar-imkanlar dahilinde- teessüs ettirmeye çalışılmış ve bunun neticesinde de problemlerin çözümünde nispeten muvaffak olunmuştur.

Kanaatimiz odur ki;

Muvaffak olamadığımız konuların başında muvazaa gelmektedir. Bunun da başlıca nedeni, kayıtsız, şartsız maddi menfaat beklentilerine ulaşabilmek için yapılan protokollerin büyük bir gizlilik içinde yürütülmesindedir. Ekonomik sıkıntılar, bugüne kadar gerçekçi bir istihdam politikasının tesbit edilemeyişi muvazaayı körükleyen diğer faktörlerdir. Özetleyecek olursak;

Bugünkü metodlarla muvazaaya mani olmak imkansızdır. Havanda su dövmeye benzetmektedir. Sizlerde zaman zaman bu görüşümüzü teyid eden beyanlarda bulundunuz.

O halde ne yapmalıyız?

Bu konuyla ilgili olarak;

Yönetim Kurulumuz, bayram kutlama hazırlıklarının ağırlık noktasını muvazaa üzerinde toplamıştır. Bu konuda bir de Panel düzenleyecektir.

Bayram kutlama törenlerinde aramızda göreceğimiz bir Merkez Heyeti Üyemiz bizlere kıvanç verecektir.

Ayrıca böyle bir Üyemizi konuşmacı olarak görmek mutluluğumuzu bir o kadar daha arttıracaktır.

Konuşmacı olarak gönderebileceğiniz Merkez Heyeti Üyemizin önceden bildirilmesini rica eder, saygılarımızı arz ederiz.

Ecz. Erkal KÖKDENER
6. Bölge Eczacı Odası
Başkanı

Sayı : 259

Samsun 17/3/1986

SAYIN RIFAT ÖKTEM
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
İlaç ve Eczacılık Genel Müdürü
ANKARA

Yönetim Kurulumuz, senelerden beri problem olma özelliğini devam ettiren ve son günlerde büyük bir tırmanış gösteren muvazaa konusunda, bir araştırma yapmak amacıyla, çıkarmakta olduğu bültenin bu sayısını muvazaaya ayırmış bulunmaktadır.

Hiç şüphesiz ki, bu konuda başarılı olduğumuz söylenemez. Bunun da sebebi, muvazaa teşebbüsünde bulunan kişilerin mesleğin icrasından çok kayıtsız, şartsız olabildiğince serbest ticaret yapma isteğiyle, aralarında yapmış oldukları protokolleri büyük bir gizlilik içinde tutmalarındadır.

Hal böyle olunca;

Somut delil bulma % si bir hayli azalmakta ve muvazaa tahkiki için açılan dosyaların neticesi kanaatten ileriye gitmemektedir. Böylece, büyük bir titizlik ve hakkaniyet ölçüleri içinde çalışmalarına rağmen yönetimler zan altına sokulmakta, evrağını düzenleyen kişi Odasını atlayıp direk Genel Müdürlük Makamına koşmaktadır.

Uygulamalar göstermiştir ki;

Bugünkü metodlarla muvazaayı önlemek mümkün değildir. O yüzden yeni arayışlar içerisinde bulunulması gerekir.

Yönetim Kurulumuz, muvazaa konusunda daha gerçekçi bir çözüm getirebilmek amacıyla, çalışmalarına yeni bir yön ve hız vermek kararındadır. Bugüne kadar çalışmalarında meslek aşkını herşeyin üzerinde tutan, her zaman intizamdan yana olan ve siyasi polemiklere girmemeyi kendisine şiar edinen yönetimimiz, muvazaa konusunda da aynı titizliği göstermektedir.

Bu nedenle, çalışmalarımıza ışık tutması yönünden aşağıdaki donelerin gönderilmesine emirlerinizi saygılarımızla arz ederiz.

Araştırmada esas tutulan doneler (1970 senesinden sonra ve 1985 senesi dahil, toplam olarak) :

- 1 — Mezun olan toplam eczacı sayısı
- 2 — Serbest Eczane açmak üzere başvuruda bulunanlar,
- 3 — Muvazaa tahkikatına lüzum hissedilip, hakkında tahkikat dosyası açılan eczane sayısı,
- 4 — Kamu Eczacılığını tercih edenler,

Ecz. Erkal KÖKDENER
6. Bölge Eczacı Odası
Başkanı
Samsun 17/3/1986

SAYI : 263

..... BÖLGE ECZACI ODASI BAŞKANLIĞINA

Değerli Meslektaşlarımız,

Yönetim Kurulumuz son günlerde muvazaanın tırmanış içinde olduğunu ve aynı zamanda bugünkü sistem içinde bu tür eczane açılışlarının önlenemediğini üzüntü ile gözlemlemektedir.

Bu gerekçe ile çıkarmaya hazırlandığımız bültenimizi özel sayı olarak tamamen bu konuya ayırmış bulunuyoruz.

Ayrıca 14 Mayıs Eczacılık günü de geniş kapsamlı bir panel düzenleyeceğiz.

Sizlerden de muvazaa ve önlemleri hakkındaki görüşlerinizi Bültenimizde basılmak üzere en kısa zamanda rica ettiğimiz gibi Odanızdan panelimize de konuşmacı olarak katılmak isteyen arkadaşlarımız olursa kendilerini ağırlamaktan mutlu olacağımızı bildirmek isteriz.

Bu konudaki yazılarınızı en kısa zamanda göndermenizi tekrar rica eder, bilvesile selam ve sevgilerimizi sunarız.

Ecz. ERKAL KÖKDENER
6. BÖLGE ECZACI ODASI
BAŞKANI

Sayı : 267

Samsun 21/3/1986

ÖNCEKİ DÖNEM GENEL BAŞKAN VE GENEL SEKRETERLERİNE:

Çıkarmakta olduğumuz Oda Bültenin basılacak olan yeni sayısını muvazaaya ayırmış bulunmaktayız.

Son günlerde büyük bir tırmanış gösteren bu çok önemli meslek sorununa çözüm getirebilmek amacıyla yapmış olduğumuz araştırmada kıymetli fikirlerinizi içerir bir yazınızı göndermenizi saygılarımla arz ederim.

Ecz. Erkal KÖKDENER
6. Bölge Eczacı Odası
Başkanı

Sayı : 267

Samsun 21/3/1986

Sn. Ecz. MUSTAFA BALCILAR
T.B.M.M. Sağlık Komisyonu Başkanı
ANKARA

Çıkarmakta olduğumuz Oda Bülteninin basılacak olan yeni sayısını muvazaaya ayırmış bulunmaktayız.

Son günlerde büyük bir tırmanış gösteren bu çok önemli meslek sorununa çözüm getirebilmek amacıyla yapmış olduğumuz araştırmada kıymetli fikirlerinizi içerir bir yazınızı göndermenizi saygılarımla arz ederim.

Ecz. Erkal KÖKDENER
6. Bölge Eczacı Odası
Başkanı

Sayı : 267

Samsun 21/3/1986

Sn. Dr. Ecz. OKAN ATAY
Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü
ANKARA

Çıkarmakta olduğumuz Oda Bülteninin basılacak olan yeni sayısını muvazaaya ayırmış bulunmaktayız.

Son günlerde büyük bir tırmanış gösteren bu çok önemli meslek sorununa çözüm getirebilmek amacıyla yapmış olduğumuz araştırmada kıymetli fikirlerinizi içerir bir yazınızı göndermenizi saygılarımla arz ederim.

Ecz. Erkal KÖKDENER
6. Bölge Eczacı Odası
Başkanı

Sayı : 267

Samsun 21/3/1986

Sn. Ecz. SAVAŞ ARPACIOĞLU
T.B.M.M. Amasya Milletvekili
ANKARA

Çıkarmakta olduğumuz Oda Bülteninin basılacak olan yeni sayısını muvazaaya ayırmış bulunmaktayız.

Son günlerde büyük bir tırmanış gösteren bu çok önemli meslek sorununa çözüm getirebilmek amacıyla yapmış olduğumuz araştırmada kıymetli fikirlerinizi içerir bir yazınızı göndermenizi saygılarımla arz ederim.

Ecz. Erkal KÖKDENER
6. Bölge Eczacı Odası
Başkanı

Muvazaa Konusunda Ankara Eczacı Odası'nın Görüşü

24.4.1986

Tarafların üçüncü kişileri aldatmak amacıyla kendi gerçek iradelerine uymayan, sahte beyanla aralarında gizli hüküm ve sonuçları taşıyan bir yolla açılmış eczaneler «Muvazaalı Eczaneler» olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde eczacılık eğitimi görmüş ve sağlık alanlarında hizmet vermekte olan yaklaşık 12.500 eczacının % 70'i serbest eczane işletmektedir. Eczacı ilacın üretiminden hastaya ulaşmasına kadar geçen her evrede kanunlarla yetki ve sorumlulukları belirlenmiş sağlık elemanıdır.

Sağlık alanında çok önemli işlevleri olan 8700 serbest eczane içinde ise, mesleğimizin en önemli sorunlarını oluşturan muvazaalı eczaneler konusu yıllardır güncelliğini korumaktadır.

1954 yılından günümüze kadar eczanelerin çalışma alanları ve eczaneler konusunda yasal düzenleme, 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Kanunu kapsamında süregelmektedir. 6643 Sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu ve Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü ile de eczacıların çalışmaları, örgütleri yasal olarak düzenlenmiştir.

Eczaneler, 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki Kanun'da da belirtildiği gibi sadece Ülkemizde eczacılık yapma yetkilerine sahip kişilerce açılabilir. Buna rağmen eczacı olmayan kişiler tarafından bir eczacı, gerçek sahip ve mesul müdür gibi gösterilerek muvazaalı eczane açılması söz konusu olmaktadır. Muvazaa anlam olarak gizli anlaşma, yasal olmayan bir şeyin yasal gösterilmesi demektir. Bu anlam dikkate alındığında ise böyle bir durumun olması yasalar çerçevesinde suçtur.

Mesleğimizin bu önemli sorununa meslektaşlarımızı iten nedenler acaba nelerdir?

Eczacılık Fakültelerinden mezun olan bir eczacıyı istihdam sorunu beklemektedir. Bir eczacı kamu kesimi ve ilaç üretim sektörü gibi mesleğini sürdürebileceği yerlerde iş bulamamaktadır. Küçük işletme olarak değerlendirilen serbest eczane açmaya yönelecek eczacıyı ise büyük ekonomik güçlükler zorlamaktadır. Eczanenin donanımı için

gereken demirbaşlar ve ilaçların pahalı olması ekonomik olarak eczacının ailesinin gücü yok ise günümüz koşulları eczane açmaya olanak vermemektedir. Bu gerçekler karşısında meslektaşlarımız eczane ağalarının ellerine düşmektedir.

Serbest eczane ticari işlevi yanında kamu hizmeti gören halk sağlığını çok yakından ilgilendiren bir kuruluştur. Yanlış ticari düşünce ile açılan ve o yönde çalışma yapan muvazaalı eczaneler ve bu eczanelerin eczacılarını bekleyen sorunları şu şekilde inceleyebiliriz.

Muvazaalı bir eczane sahibi olaya ekonomik olarak bakacaktır. Halk sağlığına hizmet ettiği bilincinde değildir. Kar edebilmek için her yolu deneyecektir. Kar etme düşüncesi hakim olan bu kuruluşlarda şu gerçek dikkati çekmelidir ki eşdeğer bir ilacın en yüksek fiyatlısının verilmesi düşüncesi sürekli olarak hakimdir. Halk sağlığı açısından önemli bir tehlikede eczacısı bulunmayan muvazaalı eczanede eczacı tarafından verilmeyen ve kullanımı anlatılmayan ilacın güvenilirliğinin olmamasıdır.

Muvazaalı eczanenin eczacısını bekleyen mali konularda ilgili sorunlar doğrudan doğruya bu eczanenin resmi sorumlusu görünen eczacıya aittir. Eczanenin sahibi eczacı görülmekte ve esas vergi mükellefide eczacı olmaktadır. İşletme sahibinin amacı kar olduğu için gerek vergi kaçırma, parakende satış fişi kaçırma ve hatta depolardan eczaneye kesilen faturaları işlememe gibi yasa dışı uygulamaları kolaylıkla yaptıkları görülmektedir. Güncel konulardan birisi ise psikotrop ilaçların denetimi ve yeşil reçete ile kontrollü bir şekilde satılmasıdır. Meslektaşlarımız ve S.S.Y. Bakanlığı bu tür ilaçların satılması konusunda titizlikle davranmakta, halk sağlığı açısından konu üzerinde önemle durulmaktadır. Ticari kazancı ön planda tutan muvazaalı eczanenin ise bu tür ilaçların kontrollü satılmasında düşüncesinin ne olabileceğide ayrı bir sorundur.

Ülkemiz, sağlık alanında kurum, kuruluş ve personel açısından yetersizdir. Sağlık alanında hizmet sunan zincirin halkalarından biri olan serbest eczanelerin halk sağlığına hizmet olgusundan yoksun ticari düşünce içindeki kişilere bırakılması düşünülemez. Yaşam sağlığı veren eczacının içinde bulunduğu zor koşullardan yararlanarak onur kırıcı bir çalışma ortamına girmesi ve sömürülmesinin engellenmesi için neler yapılabilir?

Muvazaa sorununun çözümlenmesinde başlıca etken meslektaşımızın eğitimi olacaktır. Bu eğitimin ise başlangıcı Eczacılık Fakültelerindeki öğrenimi olacaktır. Fakültelerimizde ilgili yasalar ve deontoloji kuraları daha ayrıntılı olarak öğretilmeli, başlangıçta ekonomik

cazip olarak gözüken muvazaalı bir eczane işletmenin daha sonra ekonomik sorumluluk altına gireceği, manevi baskı göreceği öğrenci dönemindeyken bilinmelidir.

Muvazaanın önlenmesi yolunda 6197 ve 6643 Sayılı yasalarda yapılabilecek değişikliklerin önemli bir yeri olacaktır. Gerek muvazaa olayının tesbitinde ve gerekse tesbit edilen eczanenin cezalandırılması konusunda Eczacı Odaları'na daha aktif görev ve yetkiler verilmelidir. Eczacı Odası tarafından muvazaa kanısı olduğu bildirilen eczane hakkında S.S.Y. Bakanlığı ve Bakanlığı bağlı İl Sağlık Müdürlüklerince yerinde araştırma yapılarak kesin kaniya varılmalıdır. Eczacı Odası İl Sağlık Müdürlüğü ve S.S.Y. Bakanlığı'nın ortak kararları kesin delil sayılmalıdır. Ayrıca muvazaa yaptığı tesbit edilen eczacıya daha ağır cezalar verilebilmeli ve bu cezalar ivedilikle uygulanabilmelidir.

Türk Eczacıları Birliği'nin kurmuş olduğu Yardımlaşma Sandığı; muvazaanın önlenmesi konusunda önemli bir paya sahiptir. Ancak bu konuda günün koşulları dikkate alınarak Eczane Açma Kredisi miktarı ve krediyi alabilme işlemleri her yıl yeniden değerlendirilmelidir.

Bu sorunun üzerine tek bir Eczacı Odası olarak gitmek hiç bir çözüm getirmeyecektir. Bu konuda Türk Eczacıları Birliği ve Bölge Eczacı Odaları ile S.S.Y. Bakanlığı ve İl Sağlık Müdürlükleri ortaklaşa çalışarak sorunun çözülmesini sağlamalıdır.

T.E.B. II. BÖLGE ANKARA ECZACI ODASI

-Muvazaa, oda yönetimlerinin ve yetkililerin konuya zaaf gösterdikleri dönemlerde yayılma cesareti bulan yasadışı bir olaydır.

Çağrılara Gönderilen Cevaplar

TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ

8. BÖLGE

Gaziantep Eczacı Odası

Sayı : 168

Gaziantep 28/3/1986

6. Bölge Samsun Eczacı Odası

Samsun

İlgi : 17.3.1986 tarih ve 263 sayılı yazınız.

Değerli Meslektaşlarımız,

Şu anda bölgemizde de muvazaa tırmanış içerisindeyiz. Ve bu tip eczanelerin açılışlarını önleyemediğimizi üzülenek belirtmek isteriz. Yaptığımız mücadelede bazen yasal yolların dışına çıktığımızda olmaktadır. Panelinize katılsak bile bu konuda konuşacak söz bulabileceğimizi zannetmemekteyiz. Başarılar diler, Saygı ve Sevgilerimizi sunarız.

Ecz. Mehmet UZMEN

8. Bölge Eczacılar Odası Başkanı

Sayın

T.C. TÜRK ECZACILAR BİRLİĞİ

6. BÖLGE ECZACI ODASI BAŞKANLIĞI

SAMSUN

İlgi : 21.3.1986 gün ve 267 sayılı yazınız,

İlgi yazınıza konuya ilişkin bir yazıyı ekte sunuyorum. Saygılarımla arz ederim.

MUVAZAA

Ecz. Turan ATAMAN

TEB ESKİ Genel Sekreteri

«Ticaret serbesttir efendiler. Bu ne un ticaretidir, ne üzüm ticaretidir nede şirket ticaretidir. Bir sanattır, bir ilimdir. Hastaya bakmak ilminin bir şubesidir. Bundan dolayı, hiçbir memlekette eczane-

ler doğrudan doğruya bir ticaret müessesesi telâkki edilmemiştir.»
Refik Saydam (TBMM 19 ocak 1927 tarih 27 ictima 28 cilt tutanakları)

Eczane açmak ve işletmek 6197 sayılı kanuna göre Eczacıya verilmiş bir haktır. Kanunun 1. maddesi Eczacılık, eczane... açmak ve işletmek veyahut bu kabil resmi müesseselerde mesul müdürlük yapmaktır demektir. Eczacının hangi durumlarda mesul müdürlük yapacağı kanun da sayılmıştır.

a — Vefat eden

b — Hacredilen.

c — Meslek ve sanatının icrasından mütevellit devamlı malûliyete duçar olan eczane sahibi, eczacı yerine mesul müdür tayin edilebilir.

Eczacının bizzat sahibi olmadığı eczane de, hangi durumlarda mesul müdürlük yapacağı sayılarak bunun dışındaki bir uygulama kanun dışı bırakılmıştır.

O halde eczacının üçüncü kişiler adına (kanunun saydıkları hariç) veya üçüncü kişilerle ortaklık tesis etmek, pay almak suretiyle eczane açması, işletmesi kanun dışı bir uygulamadır ki biz buna muvazaa diyoruz.

BÖYLE BİR UYGULAMA NASIL GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR? :

Eczacı, eczane ruhsatnamesini talep ettiğinde; bu kanun dışı durumu, ruhsatname almak için müracaat edeceği mahalli hükümet tabibliğine bildirmeyecektir. Yeniden eczane açmak için 6197 sayılı kanun;

A — Tasdikli nüfus kağıdı sureti :

B— Tasdikli diploma sureti; Tescilli de olması gerekmektedir)

C — Hal tercümesi;

D — Mahkumiyeti bulunmadığına dair adli vesika;

E — Sanat yapmasına mani iyileşmez bir hastalığı veya rüyetten mahrumiyet bulunmadığına dair rapor;

F — Dört adet fotoğraf.

istenmektedir.

İstenen bu vesikalar arasında yukarıda tarif ettiğimiz (6197 sayılı kanunla yasaklandığı) halin bulunup bulunmadığını açıklan bir vesika yoktur. Yani eczanenin tümü ile kendisine ait olduğu eczacının kendi beyanı ile belirlenmektedir. Eczacı ya itimat etmek esas olmalıdır. Sağlık hizmetinde bulunacak ve halk sağlığını her şeyden üstün tutmağa yemin etmiş bir eczacının yalan beyanda bulunması

esasen düşünülemez. İşin başlangıcında yalan beyanda bulunan bir kişiden kamu yararına bir hizmet nasıl beklenebilir?

O halde hizmetin selâmeti bakımından, bu beyanın kamu yararına hizmet veren T.E.B. yada SSYB. tarafından incelenmesi fayda getirecektir. İşte bunada 6643 sayılı kanunun (3145 no.) 20. mad. uygulama alanı bulmaktadır. 20. madde T.E.B Eczacı odaları idare heyetlerine.

a — Kanun haricinde menfaat temin etmek maksadıyla gerek aza ve gerek meslek mensupları ile başka şahıslar arasında gizli anlaşmalar yapılmasına ve muvazaâ yoluyla müesseseler kurulmasına mani olmak, bu görevi vermektedir.

O halde; Eczacı odaları idari heyetleri gerek aza gerek meslek mensupları ile başka şahıslar arasında gizli anlaşmalar olup olmadığını araştırmak ve muvazaâ yoluyla müesseseler kurulmasına mani olmak durumundadırlar.

Demekki bu inceleme Eczacı odaları tarafından yapılacaktır ve bu konuda zaten görevlidirler. Bu görevin kimin tarafından yapılacağı açıktır. Eczacı odaları idare heyetleri görüşlerini yazılı olarak mahalli hükümet tabibliğine bildirecektir. 6197 sayılı kanunda istenen vesikalar arasında böyle bir vesikanın bulunmaması 6197 sayılı kanun 22.12.153 tarihinde, 6197 sayılı kanun ise 2.2.1956 tarihinde neşredilip yürürlüğe girmesinden ileri gelmektedir.

SSYB.'lığı 6197 sayılı kanunun 5. mad. gereği tamamlanan evrak üzerinde tetkikat yaparak neticesinde 30 gün zarfında ruhsatname temin ve tebliğ etmek durumundadır. Burada;

- Evrakın tamamlanmış olması,
 - Evrak üzerinde tetkikat yapılması,
- önemli iki ana unsurdur.

6197 sayılı kanunun 5. maddesinde eczacı odası idare heyetinin vereceği bir belge sayılmamıştır. Halbuki izah ettiğimiz gibi idare heyetine 6643 sayılı kanun muvazaaya mani olma görevi vermiştir ve bu konuda ki yazılı görüşü eczane açmak için istenen vesikalar arasında sayılmalıdır.

SSYB.'lığının tatbikatı muvazaanın gelişmesi veya yok edilmesi konusunda tek müessir silahtır.

Yada yapılacak kanun değişiklikleri ile kesin hükümler getirmek gerekecektir. Muvazaâ'nın kanuni yönü bu şekilde olmakla birlikte tabii ki asıl olan eczacıyı muvazaaya iten sebepleri ortadan kaldırmaktır.

Eczacı :

- 1 — Eczane açmak için yeterli sermayesi olmadığı için,
- 2 — Değerlendireceği kısa süreleri olduğu için, (askere gitmek için beklenen süre v.s.)
- 3 — Hiç çalışmadan maaş olmak istediği için, (özellikle ev hanımı olan eczacı yada yaşlı eczacılar) muvazaalı eczane açmak riskine girmektedirler.

CARELER :

TEB. yardımlaşma sandığının kurulması, kaynaklarını özellikle sermayesi olmayan eczacılara yönelik kullanabilir.

Eczacı kooperatifleri sermayesi olmayan eczacılara arka çıkmalıdır.

Kısa sürelerini değerlendirecek eczacı yada hiç çalışmadan para kazanmak isteyenleri ancak yine kendileri engelleyebilir.

Eczacıya bu işin riskini anlatmak gereklidir.

Muvazaa yapan eczacı, açılan eczanenin bütün mali sorumluluğunu üzerine almaktadır. Vergi, sigorta, iş kanunu, v.s. yönünden tek sorumlu eczacıdır. Kendince mesul müdür görüldüğü eczanenin ileride doğabilecek vergi yükümlülükleri dahi insanı uykusundan etmeğe yeterlidir. Kaldı ki kendisi fiilen işin başında olmadığı sürece, olabilecek meslekle ilgili hataların mesuliyeti omuzlarındadır. Denebilirki muvazaalı olmayan eczanelerde de zaman zaman eczacılar iş yerinde bulunmamaktadırlar. Evet doğrudur! Ancak böyle durumlarda eczacı işin maddi yanını düşünerek birtakım olumsuz işlerin yapılması için çalıştırdığı kişilere fırsat vermez.

Maddi menfaati için mesleğini hiçbir zaman tehlikeye atmaz. Halbuki muvazaalı eczanelerde durum böyle midir?

Maddi kazanç bahis konusu olursa kazanç kimindir?

Eczacı sadece maaş aldığına göre, muvazaayı yapan kişi işin mesuliyetini düşünürmü?

Eczacı odaları bölgelerindeki işsiz eczacıları;

— Kısa bir süre çalışmak isteyenleri mahalli eczanelerde istihdam etmeyi organize etmelidir.

— Sürekli iş arayan eczacıların işe yerleştirilmeleri için arayış içinde olmalıdır.

— Sermayesizlik dolayısı ile eczane açamayanlara TEB yardımlaşma sandığı fonları kullandırılmalıdır.

— Muvazaalı olduğu bilinen eczanelerin her mesul müdür değiştirmesinde, yani satılmasında maliye ile işbirliği yapılarak satış esnasındaki fiili envanterin kontrolü yapılmalıdır.

Maliyeye bu konuda tam destek verilmelidir. Çünkü bu tip satışlarda, bir önceki döneme ait satışlar düşük gösterilmekte, eczane kapatılmış olduğu için geri kalan envanterin ne olduğunu kimse takip etmemektedir. (Psikotrop ve uyuşturucular dışında) Aynı yerde açılan eczane yeniden açılmış olduğu için veya devir almasında ilaçların da devralacağına dair bir kural olmadığından kapanan eczane-nin envanterindeki ilaç miktarı bir süre sonra faturasız olarak intikal edebilir.

Ben bugüne kadar kapanan bir kuruluşa, envanterindeki malı ne yaptın diye sorulduğunu duymadım. Sorulsa bile bir kısım mal gösterilebilir.

O halde eczacı olarak muvazaalı olupta şeklen satılan bir eczane olduğunda, maliyeye bildirilen kapanış envanterinin kontrol edilmesi için maliyeyi uarmak ve fiilen görev almağı teklif etmelidir.

— TEB Merkez heyeti, açılacak eczane hakkında 6643 sayılı yasa ya aykırıdır diye belge düzenleyen eczacı odaları idare heyetlerine, olayın hukuki neticelerini beraberce göğüsleyeceği teminatını ver-meli, hatta genel kurulda bu yönde prensip kararı alınmalıdır.

— Muvazaalı eczane açmak veya çalıştırmaktan hakkında disiplin cezası istenen eczacılar için, kararın sürekli ve etkin olmasını sağlayıcı önlemler alınmalıdır.

«Genellikle bu tip cezalar, işlemlerin eksik yada usule aykırılığı nedeni ile Y.H. divanından dönmektedir. Bunun için TEB merkez heyeti» örnek kovuşturma dosyası tanzim ederek, eczacı odalarına göndermeli ve mahalli oda haysiyet divanları için seminerler tertip edil-melidir.

NOT : Hukukta muvazaa: tarafların aralarında yaptıkları bir işle-mi, kendi gerçek iradelerine uymayan ve sırf üçüncü kişileri aldatmak amacıyla yapmış oldukları bir işlemin altında saklamaları diye tanımlanır.

- Muvazaa, Mesleğe Yeni Atılmış
Genç Meslektaşlarımızın İdealle-
rini Yıkan Bir Olgudur.

15 Nisan 1986

TÜRK EZCACILARI BİRLİĞİ

6. BÖLGE SAMSUN EZCACI ODASI BAŞKANLIĞI

Sait Bey Mah. Afitap Sok. 14/5

SAMSUN

Sayın Başkan;

21.3.1986 gün ve 267 sayılı ve muvazaa konusunda görüşlerimi talepeden yazınızı memnuniyetle aldım.

Çalışmalarını yakından izlediğim ve takdir ettiğim kıymetli heyetinizin talebini bir vazife telakki ederek mesleğimizde hala asalak olarak varlığını sürdüren «muvazaa»ya ait tesbit ve görüşlerimi ekte sunduğum yazıda toplamaya çalıştım. Oda bülteninizde yer alması takdirlerinizdedir.

Çalışmalarınızın olumlu sonuçlar getirmesi dileğimle, Saygılar sunarım.

Meslekte Çıban Başı : Muvazaa

Ecz. Nurettin TURAN

TEB Eski Genel Sekreteri

MUVAZAA NEDİR? :

Adı üstünde danişıklı iş; lugat tanımı ile tarafların üçüncü kişileri aldatmak amacı ile kendi gerçek iradelerine uymayan ve aralarında hüküm ve sonuç doğurmayan bir görünüş yaratmaları (1).

Eczacının, eczacılık yapma yetkisi olmayan kişilerle iştirak halinde eczane çalıştırması.

NE ZAMAN BAŞLADI :

Serbest eczanelere ait tahdidin 1954'de kalkması ile eczane açmanın çok cazip olduğu 1954-1958 yıllarında özellikle eczanesi az yerleşim yerlerinde sermaye sahibinin diploma kiralaması ile görüldü. Eczacı kalfalarının da bu alanda rant taleplerinin artması ile büyük yerleşim yerlerinde süratle tırmanarak meslek içi bir problem oldu.

Tahdidin kalkmasından TEB kanununun kabulü ve Eczacı Odalarının kurulmasına kadar geçen 4-5 yıllık dönemde ise muvazaayı kontrol edecek resmi meslek kuruluşunun olmayışı da bir boşluk yarattı.

Eczane sektöründeki ekonomik krizin arttığı 1977-1983 döneminde muvazaalı eczaneler bir ölçüde azaldı. Son zamanlarda ise eczane sahibi bazı eczacıların eczane zincirleri oluşturma girişimleri ile muvazaalı eczanelerin yeniden çoğalmaya başladığı Eczacı Odalarından aldığımız bilgiler arasında.

NEDEN MUVAZAA :

Eczanenin kâr getiren ciddi bir müessese olarak kabul edilmesi ve Sürşarj'ın yasallaşması ile işletme sermayesinin korunmuş olması orta boy yatırımla sağlam rant arayan sermaye sahipleri için çekici bir alan olarak görülmekte. Ayrıca ilaç ve eczacılığın çok kâr bıraktığı yanlış da olsa; kamu oyununda yaygın bir kanı. Öte yandan yeni mezun eczacının sermayesi yoksa yeterli kredi bulması oldukça güç. Ayrıca kredi maliyeti çok pahalı.

Yeni kurulan TEB Yardımlaşma Sandığının istenen etkinliğe ulaşması için zamana ihtiyaç var. Sınırlı kâr marjı ile yalnızca kredi ile eczane işletmek oldukça riskli ve zor.

Ayrıca eczanelerin yurt içindeki sağlıksız dağılımı nedeniyle eczanenin özellikle en kalabalık ilk beş şehirde açılması halinde ayakta kalabilmesi de güç. Nitekim nüfusun % 30'una sahip ilk 5 şehirde Türkiye'deki eczanelerin % 47'si bulunuyor. En kalabalık 5 şehirde ortalama 3100 kişiye 1 eczane düşerken geriye kalan yerleşim yerlerinde bu oran ortalama 7200 kişiye 1 eczane olarak görülüyor. (2).

Serbest eczaneler dışında ilaç tüketimi, S.S.K. ve Bağ-Kur'un çalışan ve emekli kütlelerini daha geniş oranda kapsam içine alması ile artıyor.

Eczacı yukarıda belirtmeye çalıştığımız olumsuz koşullarda, istemese de mesleğe giriş yapabilmek için muvazaaya alet olabiliyor.

Diğer taraftan bazı yetkililerce zaman zaman «muvazaa» şeklinde açılacak eczanelerin mahzurlu görülmeyip serbest piyasa ekonomisinin bir icabı ve eczane hizmetinin yurda sağlıklı dağıtılması için uygun bir şekil olarak tanımlandığı da bilinen bir husus.

YASAL DURUM :

1953 kabul tarihli 6197 sayılı Eczacılar ve hakkındaki yasada muvazaanın açık bir tanımı yapılmamış önlemi veya yasaklanması yok. Ancak 6 maddede; ruhsat için istenen evrakın hakikate aykırı olduğu resmen belirlenirse verilen ruhsatın geri alınması hükmü yer alıyor. Ayrıca SSB'nin uygulaması olarak istenilen oda kayıt belgesi paralelinde «muvazaa vardır/yoktur» tarzında verilen raporun da idare tarafından değişik zamanlarda değişik uygulamalara tabi tutulduğu biliniyor.

TEB ve Eczacı Odalarının, haysiyet divanları kararları ve deontoloji tüzüğü tadilleri ile almak istediği önlemler, muvazaayı gerçekleştirenlerin türlü hukukî kombinezonları sonucunda beklenen ölçüde etken olamamış, özellikle eski Yüksek Haysiyet Divanlarındaki yargı organı üyelerinin müsbet delil aramadaki doğal ısrarları Oda Haysi-

yet Divanlarının aldığı kapatma kararlarını geçersiz kılmış ve mücadeleyi de geniş ölçüde zayıflatmış.

21. dönem TEB tarafından yeniden hazırlanan deontoloji tüzüğü'nün 15 ci maddesi de muvazaayı kesin önleyecek hükümleri getiriyor. Bir eczaneye sermaye yatırıp sadece kar/zarar ile ilişkili olma hususunun yargı tarafından eczacılık faaliyeti olarak kabul edilmesi mümkün olacak mı? suali akla geliyor. Ayrıca tüzüğe aykırı davranış hallerinde ceza uygulaması olarak yürürlükteki 6197 sayılı yasada yeteri caydırıcılıkta hüküm yok. 6197 tadilinin ise parlamento da ne zaman yasalaşacağı belirlenmiş değil.

SAKINCALARI NEDİR? :

Avukatlar yerine zabıt katiplerinin, Mühendisler yerine mal sahiplerinin, Hekimler yerine sağlık memurlarının, Dış hekimleri yerine kalfaların meslek icra etmeleri ileri toplumlarda kabul edilebilir mi?. Yardımcı hizmet görevlilerinin kendi hizmet sınırları içinde kalmaları doğal şekil değil midir?. Eczane için bu neden böyle olmasın. İlaç gibi hayatî bir konuda teknik uygulama, bilimsel karar ve yönetimin bu konuda eğitilmiş tek uzman olan Eczacının dışında kalfa veya sermaye sahibi tarafından yönlendirilmesini kabul etmek halk sağlığını hafife almak demektir. Mesleki ve deontolojik kurallar, yasal uygulamalar ve eczanelerin tabi olduğu çalışma kuralları ve getireceği sonuçlar, yatırımdan daima rant bekleyen sermaye sahibinin hedefleri ile her zaman çakışmaz. İşte bu halde halk sağlığı ve kamu yararı aleyhine sakıncalı durumlar doğmaktadır. Reçete suistimali, psikotropoların kurallar dışı satışı, küpür karşılığı parfümeri ve diğer meslek ahlaki ile bağdaşmayan olaylar çoğunlukla muvazaalı eczanelerde cereyan etmiyor mu?. Yasalara saygıyı ve deontolojiye uymayı meslek onuru yapmış eczacı, eczaneye tümü ile sahip ve tek hakim ise bu yanlışlar ve kamu aleyhine durumlar da ortadan kalkacaktır.

ÖNLEM VE ÖNERİLER :

Muvazaa ile mücadele meslek kuruluşlarımızın hepsi tarafından farklı boyutlarda yıllarca sürdürüldü. Bu çabaları saygı ve teşekkürle izliyoruz. Ancak mücadele yeteri etkinlikte değil ise bunun başlıca nedeni muvazaanın sakıncalarının yetkililere ve kamu oyuna tam anlatılamaması ve buna bağlı olarak da yasal önlemlerin alınamaması olmasıdır.

TEB 19 dönem Merkez Heyeti tarafından 1982'de yeniden düzenlenen ve yetkililere sunulan 6197 sayılı yasa tadil taslağı henüz yasalaşmadı. Son olarak 21 ci dönem Merkez Heyetince düzenlenmiş tadil taslağı da meslek mecmualarında yayınlandı. Bu taslağa göre

muvazaalı biçimde eczane açtığı yüksek haysiyet divanı kararınca sabit olan eczacının T.C. sınırları içinde eczacılık yapma hakkı elinden alınmaktadır. (Teklif: Madde 4 fıkra f)

Kanımızca tecrübesizlikten ve bilgi eksikliğinden muvazaaya yönelecek genç eczacı için çok ağır bir hükümdür. Yüksek haysiyet divanı kararı ile muvazaa yaptığı sabit olan eczacı ağır para cezası ve 5 yıl meslekten men ile cezalandırılması daha uygun olacaktır.

Taslakta yer alan ortak eczane açmak imkanı ile, muvazaayı doğuran başlıca nedenlerden olan sermaye gereksinimine bir ölçüde çare getirilmiş olacaktır. Ancak bu uygulamanın da eczane zincirleri oluşmasına imkan vermeyecek şekilde yasalaşması gereği açıktır.

TEB Yüksek Haysiyet Divanının muvazaa tesbiti sonucu alacağı kapatma kararı süratle ve mutlaka SSYB tarafından uygulanmalıdır. Geçmişte aksine durumlar yaşanmış ve kesinleşmiş kapatma kararlarının uygulayıcısının SSYB'mı, TEB'mi olması gerektiği tartışılmıştır.

Yıllardır beklenen genel sağlık sigortasının başlatılması ve ilaç dağıtım hizmetinin serbest eczaneler kanalı ile yapılması eczanelerin ekonomik ufuklarına yeni boyutlar getirecektir. Bu uygulama sermaye darlığı ve ciro yetersizliği nedeniyle görülen muvazaa tiplerinin azalması sonucunu da beraberinde getirecektir.

Sonuçta muvazaa 30 yıldır çözülemeyen ciddi bir meslek sorunudur. Kalkınma ve çağdaş düzeye yükselme gayretleri içinde olan ülkemizde çok şeyin değiştiği ve yeniden düzenlendiği bir dönemde Eczacılık mesleğini yıpratın bu yanlış ve sakıncalı durumun da daha fazla gecikilmeden düzeltilmesi, giderilmesi gereklidir. Yetkililerin, meslek kuruluşlarının ve özellikle Eczacı Parlemlenterlerimizin katkı ve çabaları ile sonucun en kısa sürede temelden çözümlenmesini tüm Eczacı meslektaşlarımız beklemektedir.

(1) Meydan Larousse Cilt 9

(2) TEB 8.11.1985 tarihli raporu Tablo I ve eGnel Nüfus sayımı sonuçları

- Muvazaaya Karşı Olmak, Sağlık Hizmeti Anlayışımızın bir Gereğidir.

MUVAZAA NASIL OLUŞUYOR

Muvazaalı eczane, işletmecisi için çok rahat ve sorunsuz bir iş-
tir. Dilediği gibi insan sağlığını sömürür, dilediği kadar vergi verir, hiç
bir deontoloji kuralı onun için geçerli değildir. Zira sorumlusu ken-
disi değil, eczacısıdır. Onunlada başlangıçta pazarlık yapılmıştır. Ço-
ğu kez eczanede bulunması da istenmez. İşler karışırsa gönderir ec-
zacısını, getirir yeni bir eczacı, sorunlarda önceki eczacı ile birlikte
gider. Çünkü giden eczacı, eczaneyi yeni eczacıya devretmiştir. Ar-
tık orası göstermelik yeni sahip eczacısı ile yeni bir eczanedir.

— İste aylığı Eczacı bey.. Dua et bana sayemde
bu eczaneyi aştım.. Yoksa hala diplomalı bir işsizdir..
Haaa... unutmadan geçenlerde bilmeden bir hastaya yanlış
ilaç vermişim, hasta felç olmuş.. Bugün mahkemen var
mesulmüdür sensin ya..

Eczacı, fakülteden büyük hayallerle mezun olmuştur. İlaç sana-
yiine girecek, ilaçlar üreterek, canlının en kutsal varlığı olan sağlığına
derman olacaktır. Her eczacının fakülte yıllarında hayallerini süsüle-

yen bu düştür. Ancak, mezun olduğunda karşılaşacağı gerçek hiçte öyle değildir. İlaç sanayicisi, zorunlu kadroları dışında, ucuz elemanı eczacıya tercih etmektedir. Eczacının eğer maddi durumu aileden iyiyse, iyi-kötü bir eczane açarak kendini kurtarır. Maddi durumu iyi değilse, bu kez devlet kapısına, S.S.K. ve benzeri kamu kuruluşlarına müracaat eder. Şansı yardım eden bazıları buralarda iş bulur. Ya diğerleri? Askere gideyim der, ne varki onun dönemi henüz askere de alınmamaktadır. Bir kaç ayda böyle geçer. Yüksek tahsil yapmış yetişkin bir insan olarak ailesinden harçlık almak bir genç için en büyük yıkımdır. Artık bu meslektaşımız muvazaalı eczane işletmecisi için hazır bir avdır. Konu kendisine öylesine cazip sunulur ki, önüne konan borç senetlerini, açık çekleri imzalarken genç eczacının aklından en ufak bir şüphe geçmez. Fakültede de kimse ona «aman ha, dikkatli ol, borç senedi ile falan kapana sıkışma» dememiştir. Ön anlaşma yapılmış bu işin yolu, yordamı genç meslektaşımıza öğretilmiştir. Genç arkadaşımız eczaneyi kendisi açıyor gözükmektedir. Kayıt ve belgelerini almak üzere odaya müracaat eder. Bu arada odaya ihbarlar da gelmiştir. Yöneticiler genç arkadaşına bu işin tehlikelerini anlatırlar. Bu sahneler yürekler acısıdır. Ağlayan, pişman olan ama verdiği borç senetleri yüzünden geri dönüş yapamayan ve kendisini kurtarmaları için oda yöneticilerine yalvaran genç meslektaşlarımız olduğu gibi, kuyruğu dik tutup direnen ve muvazaayı inkar, açmakta ısrar eden meslektaşlarımızda mevcuttur.

Olayın birde son sahnesi vardır. Gün gelir eczacı kendi düzenini kurmak üzere ayrılmak ister. Bu iş o kadar kolay değildir. Eczanenin gerçek sahibi «yerine eczacı bul, ona deviri yap, sonra git» demektedir. Eczanenin eczacı odasında muvazaa dosyası vardır. Kolay, kolay devir yapılamaz. Bu kez meslektaşımızın kendi işi aksar.

Binbir sıkıntı sonunda yeni bir kurban bulunur, eczacı odası bir kez daha yenik düşmüştür. Veya oda bir ipucu yakalar, eczane kapatılır. Eczacı onur kuruluna, oradanda yüksek onur kuruluna sevk edilir. Son uçta meslekten men cezası alır. Daha kendine ait düzenini kuramadan meslek onuru zedelenir. Açacağı müstakbel eczanesi açıldığında eski cezasını çekmek üzere kapatılır.

Tüm bunlar yaşanmış ve yaşanmakta olan, örnekleri eczacı odalarında bolca bulunan gerçek olaylardır. S.E.O.B.

MUVAZAA NIN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

Daha önce de belirttiğimiz gibi muvazaa konusundaki yeni metod bulma ihtiyacı, bizleri istatistikî bilgiler toplamaya, hadiseler arasındaki ortak noktaları bulup çıkarmaya ve bu yollarla neticeye gitmeye itti.

«Araştırmalar ihtiyaçlardan doğar.» diye bir söz vardır. Hepimiz biliriz. Burada da aynen öyle olmuştur. Muvazaa, seneler önce hiç gündeme girmemiştir. Zira, eczacı sayısı fevkalâde azdır. Çoğu kez, havandan çıkan ilâçlarla vatandaşın ihtiyacı karşılanmaktadır. Talep fazla, talebe cevap verecek eczacı sayısı sınırlıdır. Özellikle, İstanbul gibi büyük vilâyetlerimizde bir gayr-i müslümin 2-3 tane ecza deposu, 7-8 tane eczanesi olduğunu meslek büyüklerimizden işitmişizdir.

1956 senesinde çıkan 6197 sayılı kanunda muvazaa bahsine yer verilmiş ve yasaklılığı vurgulanmış ise de; Meslek teşekküllerinin henüz yeni olması, odaların genelde birden çok vilâyete bakmak zorunluluğunda olması, bu konuların herkes tarafından iyice bilinmemesi ve nihayet muvazaa takibine ihtiyaç görülmemesi, yasağın genelde kanun sayfaları arasında kalmasına neden olmuştur. Bu konuda ciddi bir arşiv tutulmamış ve çalışma yapılmamıştır.

Biz işin başında son 15 senelik muvazaa hareketlerini incelemeye yöneldik. Ancak yukarıda da söylediğimiz nedenlerden % 100 sıhhatli bir arşiv bulmamız mümkün olmadı. Yalnız elimizdeki bilgileri en iyi şekilde değerlendirmeye aşırı gayret gösterdik. Bu bakımdan müsterihiz.

MUVAZAA TIRMANIYOR

Aşağıda (Tablo - I) de görüleceği üzere son 15 yıl içerisinde Bölge dahilinde 401 adet eczane açma başvurusu olmuş, bunun 29 tanesi hakkında muvazaa tahkikatına lüzum görülerek dosya açılmıştır. Bunların senelere göre dağılımı şöyledir:

TABLO — I

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	Yekün
Muvazaa Tahkikatı Yapılmayanlar	83	29	35	68	30	27	32	16	9	4	9	22	32	22	12	392
Muvazaa Tahkikatı Yapılanlar	4	4	3	2	-	-	-	-	1	-	2	1	5	5	2	29
Yekün	87	29	38	90	30	27	32	16	6	4	11	23	37	27	14	421
Muvazaa Tahkikatı % Oranı	3.0	13.2	3.8	4.0	-	-	-	-	4.6	-	18.1	4.3	13.5	18.5	14.2	7.2

YENİ ECZANE AÇILMASINDA MUVAZAA TAHKIKATLARI

Muvazaa tahkikatına lüzum görülen eczanelerin % oranı tüm eczane müracaatlarının ortalama % 7.2 si kadardır. Ancak, tablo incelenip de özellikle 1975-1976-1977-1978 senelerinin muvazaa tahkikleri bakımından çok boş geçtiği hesap edilecek olursa, bu rakkamın yanıltıcılığı anlaşılır. Acaba bu senelerde hiç muvazaa olmamış mıdır? Yoksa muvazaayı gerektirecek veya muvazaadan vazgeçirecek herhangi bir gelişme mi olmuştur? Bunların hiçbirisi olmadığına göre, bu boşluğun mevcut yönetimlerin yapısından kaynaklandığını tahmin etmekteyiz.

Yine arşivler üzerinde yapılan tetkiklerde 1978 ve daha önceki senelere ait dosyaların imha edildiği görülür. 1979 senesi arşivlerin yeni baştan düzenlendiği, derlenip toplandığı sene olmuştur. Bu ba-

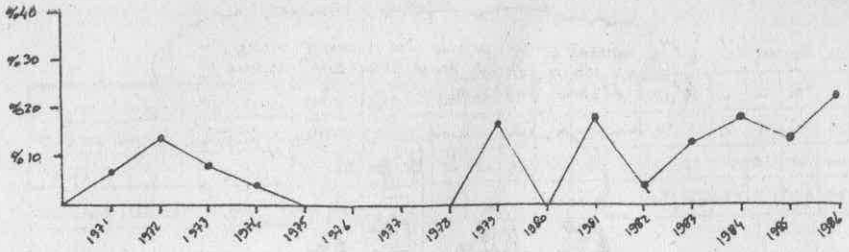
MERAK ETME LAN YINE AYNI ECZANEYE GELDİK...
ECZACI GEŞEN SEFERKİ ADAM DEĞİL DİYE SAŞIRMA !...
YİNE ECZANE DEVREDİLMİŞTİR...

kimdan biz değerlendirmelerimizi 1979 öncesi ve sonrası olarak yap-
maktayız.

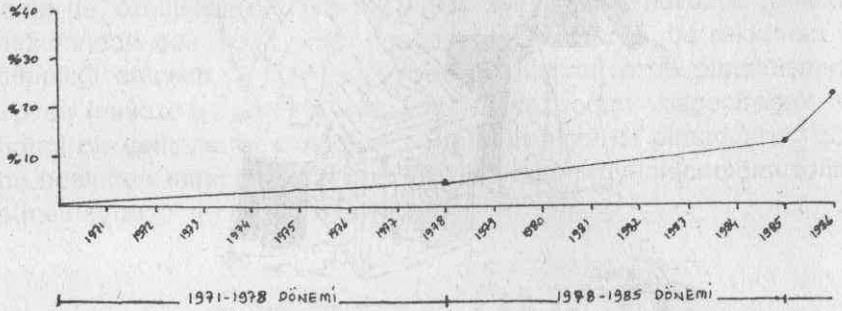
Mevcut yönetim kurulu karar defterlerinden 1971-1978 seneleri arasında 279 adet eczane açma başvurusu olduğunu ve bunun 13 tanesi hakkında muvazaa tahkikatı yapıldığını anlıyoruz. Bu tüm müracaatların % 4.6 sını teşkil etmektedir. 179-1985 seneleri arasında ise eczane açma başvurusu 122, muvazaa tahkikatı gören dosya sayısı 16 dir. Oranı % 13.1 dir. Yani 7 senede muvazaada % 284.7 lik bir artış olmuştur.

Bütün mesele bununla da kalmamıştır. 2.4.1985 Tarihinde Valiliklere gönderilen tamimde, odalardan istenen muvazaa belgesinin yer almayışıyla atılan tohumlar aynı senenin sonlarına doğru meyvelerini vermeye başlamıştır. Odaların muvazaa tahkikatlerinin dışına itildiğini görenler doğruca Bakanlık kapısına koşmuşlardır. Neticice; 1986 nın ilk 3 ayında eczane açma müracaatı 13, muvazaa tahkikatı gören dosya sayısı 3 tür. Oranı % 23.0 dir. Duruma acilen bir tedbir getirilmezse sene sonunda bu oranın % 25'i bulması hiç şaşırtıcı, olmamalıdır. Zira, muvazaa tırmanmaktadır. Tırmanma (Grafik - I ve II) de görülmektedir.

—YENİ ECZANE AÇILMASINDA SENELERE GÖRE MUVAZAA TAHKİKAT ORANLARI—

GRAFİK - I

—YENİ ECZANE AÇILMASINDA DÖNEMLERE GÖRE MUVAZAA TAHKİKAT ORANLARI—

GRAFİK - II

MUVAZAA TECRÜBE KAZANIYOR

Muvazaa tahkikatı ne sebeple ve nasıl açılmaktadır?

Oda yönetim kurullarının oturdukları yerden kimin muvazaaya teşebbüs ettiğini bilmesine imkân ve ihtimal yoktur. Ancak, o yöredeki halkın veya eczacıların veyahut da oda temsilcilerinin uyarılarıyla bu ihtiyacı duyar. Başlıca toplanan dökümanları ise elektrik ve su depozitoları, telefon abonmanları ile kira kontratosu oluşturmaktadır. Başlangıçta bu dökümanlar yeterli silâhları oluşturmakta idi. Ancak, seneler geçtikçe bu silâhlar yeterliliğini kaybetmiştir. Zira, «Minareyi çalan, kılıfını hazırlar» misali belgeler ona göre düzenlenmeye başlamıştır. Böylece % 100 muvazaa kanatı taşıdığımız hadiselerde dahi başarısız olduğumuz olmuştur. Elbette ki hakkında her tahkikat yapılan eczaneyi muvazaalı kabul etmek doğru değildir. Ama şurası da unutulmamalıdır ki, ateş olmayan yerden duman tümemektedir. Bu söz doğruluğunu en kısa zamanda ispatlamakta ve

muvazaa kısa devrelerde sık sık eczane devirleriyle kendini ele vermektedir.

Şimdi bir de muvazaayı belgelemekteki başarı oranımızı görelim :

TABLO — II

	1974	1975	1977	1984	1975	1986	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1984	1985	Yükün	
Muvazaa Kanaatı Belgenemeyenler	2	-	3	2	-	-	-	-	1	-	1	1	3	2	1	16
Muvazaa Kanaatı Belgelenenler	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3	1	13
Yükün	4	4	3	2	-	-	-	-	1	-	2	1	5	5	2	29
Muvazaa İspatlama % Oranı	50.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	50.0	-	40.0	60.0	50.0	44.8

YENİ ECZANE AÇILMASINDA MUVAZAA TAHKİKAT NETİCELERİ

15 sene içerisindeki muvazaayı belgeleyebilme başarısı ortalama % 44.8 dir. Bunun ilk 8 senesinde 13 tahkikat yapılmış, 6 dosya objektif delillerle belgelenmiştir. Başarı oranı % 46.1 dir. 1979 senesinden sonra ise 16 muvazaa tahkikatından ancak 7 tanesi ispatlanabilmiştir. Böylece başarı oranı % 43.7 e düşmüştür. Kısaca bir değerlendirme yapacak olursak :

Muvazaa tecrübe kazanmış diyebiliriz.

MUVAZAALI ECZANELERDE SİKLET TAŞRADAN İL MERKEZLERİNE KAYIYOR

Araştırmalarımız içerisinde merakımızı çeken başlıca hususlardan bir tanesi de muvazaalı eczane için yer seçiminde taşra mı? Yoksa İl merkezi mi daha çok tercih ediliyor? Sorusu idi.

Bunun tespiti halinde, nedenleri de ortaya çıkacak, böylece önleme çareleri düşünülürken bu nokta nazarı itibare alınacaktı.

Bir de muvazaaya bu yönden bakıyoruz :

TABLO — III

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	TEKİR
Airkezlerini Tercih Edenler	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	5
Kazaları Tercih Edenler	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	8
Tercih	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3	1	13
Kazaları Tercih Edenlerin % Oranı	50.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100.0	-	-	33.3	100.0	61.5

MUVAZAALI ECZANE AÇIMINDAKİ YER TERCİHLERİ

Tablodan da anlaşılacağı üzere tercihler daha çok kazalardan yana kullanılmıştır. (% 61.5) Kazaların gözden uzak olmasının bu temayülde rol oynadığını zannetmekteyiz. Ancak bu oran ilk 8 senede daha yüksektir. 6 eczanenin 5'i kazaları tercih etmiştir. % oranı 83.3'tür. 1979'dan 1986'ya kadarki 7 senelik devrede ise bu % 42.8'e düşmüştür. Böylece muvazaalı eczane açımındaki siklet merkezi taşradan İl Merkezlerine doğru kaymıştır.

MUVAZAALI ECZANELERİN EN ÖNEMLİ KAREKTERİSTİĞİ : DEVİR

Yapılan tetkikler göstermiştir ki;

Devir, muvazaalı eczanelerin değişmez nosyonu olmuştur. Salt ticarî amaçla açılan bu tip eczaneler, gerçek sahiplerini daima muhafaza ederlerken, muvazaa yoluyla gerçek sahibiymiş gibi gösterilen eczacısını hancı-yolcu misali sık sık değiştirmektedir. Gerçek eczane sahibi eczacının eczanesini senesinde devrettiği nerede görülmüştür? Hangi eczacı askere giderken eczanesini devreder? Mes'ul müdürlük niçin ihdas edilmiştir? Kısa dönemde eczanesinin başından ayrılmak mecburiyetinde kalanlar için değildir? Neden bu yolu çalıştırmamanın yerine, devir tercih edilmektedir? Cevabı ba-

sittir. Çünkü gerçekte o eczacı, o eczanenin nikâhlısı değildir. Bekâra hanım boşamak kolay geldiğine göre de, sırtından yükü derhal atacaktır. Şurası unutulmamalıdır ki devirde, devredilen sadece emtea ve mefruşat değildir. Bütün bunların yanı sıra kazanılmış müşteri de devredilmektedir. Dolayısıyla gerçek mal sahibinin kolayca yapabileceği bir iş değildir.

Bu yolda çıkarılan istatistikleri aşağıda gösteriyoruz:

TABLO — IV

	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Bir Sene'den Fazla Ömürlü Olanlar	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Senesinde 1. Veya Daha Fazla Devir	1	4	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	3	1	1	19
Yükün	2	4	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	3	1	1	15
Senesinde 1. Veya Daha Fazla Devirdi olanların % Oranı	30.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	50.0	100.0	-	100.0	100.0	100.0	86.4

MUVAZAALI ECZANELERİN EL DEĞİŞTİRMELERİ

Muvazaalı eczanelerin ortak nosyonu olan devir olay ortalama % 86.6 ile 1 sene içerisinde gerçekleşmiştir. Bu oran 1979 senesi dahil ilk 8 senede % 83.3 iken, 1985 senesi dahil 7 senelik dönemde % 88.8 e çıkmıştır. Yani çark daha süratli bir şekilde dönmeye başlamıştır.

ARŞİV ÇALIŞMALARININ GETİRDİKLERİ

Çıkarılan istatistikler muvazaanın her geçen sene biraz daha tırmandığını göstermektedir. Bu tırmanışta muvazaa teşebbüsünde bulunanların tecrübe kazanmasının rolü vardır. Ancak bu tırmanışın nedenlerinden sadece 1 tanesidir. Meslek teşekküllerinin ilgisizlikleri ile Genel Müdürlüğün yanlış tutumu da tırmanışı etkilemiştir. Başlangıçta taşrayı tercih eden muvazaa teşebbüsleri, başarısızlıktan cesaret alarak İl Merkezlerine doğru kaymaya başlamıştır.

Ve nihayet muvazaaya teşebbüs edip, onu kendisi için tek kuratıcı olduğunu zanneden genç ve tecrübesiz meslektaşlarımız, gerçeğin acı yüzüyle karşılaşınca, dalmış olduğu pembe hüyalardan uyanmış ve kendini en kısa zamanda muvazaadan kurtarma yoluna yöneltmiştir.

S.E.O.B.

MUVAZAA KONUSUNDA MESLEKTAŞLARIMIZLA YAPILAN SÖYLEŞİ

1 — ECZ. HASAN TÜRKİLİ (21. Dönem T.E.B. Yüksek Onur Kurulu Başkanı)

— Muvazaa Nedir?

— Eczane; kanunen yalnız eczacının tek başına sahip olduğu bir müessesedir. Bu müessesenin yabancı birisi ile gizli ortaklık halinde açılmış olması muvazaadır. Muvazaadan meslektaşı korumak üzere kanuna madde konmuştur. Ancak iktisadi nedenlerle bazı meslektaşlarımız bu çeşit kanunsuz müessese kurma yoluna gitmektedirler.

— Muvazaanın önlenmesi için alınabilecek değişik tedbirler nelerdir?

— Muvazaa gizli anlaşmadır. Tesbiti zor bir konudur. Maddi delil bulmak çok zordur. Muvazaayı yapanlarda giderek kanuna uygun bir şekilde hazırlanmakta bu nedenle de tesbit daha zorlaşmaktadır. Ancak bu hususta yetişmiş müfettişlerin yerine arada bulunacak bir komisyon araştırmacılarının hazırlayacakları raporların geçerli olmasını sağlamak lazım. Aksi halde arada yapılmış gizli sözleşmenin tesbiti gayet tabii ki zordur. Aslında Eczacıları da bu yönde eğitmek, bu kanuna aykırı olan müessesenin kurulmasının kendilerine getireceği büyük külfetlerini izah etmek lazım. Ayrıca da müessese kurulması için kredilerin sağlanması, eczacıları müessese sahibi etmeyi ve iş bulmayı sağlamak lazım.

— Bu konuda görev en çok Eczacı Odalarına mı Yoksa Sağlık Bakanlığına mı düşmektedir?

— Karşılıklı olmalıdır. Odaların çabaları yeterli gelmemektedir. Ruhsatı veren Sağlık Bakanlığı olduğuna göre Sağlık Bakanlığındaki Genel Müdürlerin değişmesi ile bu konudaki tutumlarda değişmekte, bu müesseselerin azalıp çoğalması fark etmektedir. Bakanlık yardım etmedikçe, Bakanlık muvazaa konusunda eczacılarla aynı fikir olmadıkça netice almak çok zor, hatta imkansız gibidir. Siyasi baskılarla Bakanlıktan ruhsat alınabilmektedir. Eczacı müracaat ettikten bir ay sonra ruhsatını almazsa Bakanlığa direkt müracaat et-

mek sureti ile kanuni hakkı olan ruhsatı almaktadır. Bu bir ay zarfında da Odaların bütün araştırmaları, çabaları boşa gitmektedir. Bu araştırmada bir sistem kurmalı, müfettişlerin raporlarının geçerli olması sağlanmalıdır. Yoksa netice almak çok zordur.

2 — Ecz. ALİ BATUR (Samsun'da 14 yıllık Serbest eczacı)

— Muvazaa Nedir?

— Eczacı olmayan kişinin eczane açıp, eczacıyı istismar etmesidir.

— Muvazaaya ne gözle bakıyorsunuz? Olayı nasıl görüyorsunuz?

— Muvazaa mesleki yönden iyi bir durum değildir. Önlenmesi gerekmektedir.

— Bu önleme tedbirleri alarak aklınıza gelenler nelerdir?

— Kanuni yollar dahilinde gerekli işlemleri yapmak gerekir.

3 — ECZ. ZİYA ERBEN (6. Bölge Eczacı Odası Onur Kurulu Üyesi)

— Muvazaa nedir?

— Eczacı meslektaş ile eczacı olmayan birisinin ortaklık kurmasıdır. Kanunen yasak olan bir durumdur.

— Muvazaa olayına nasıl bakıyorsunuz?

— Kendi mesleğimiz bakımından aşağılıyıcı bir durum kabul ederim. Eczacının dışındaki ortak, eczacıda olması gereken bazı durum ve hasletlere o açıdan bakmaz. Sadece menfaat açısından baktığından zararlıdır. Eczacı da kâr, etmek ister. Yaşamayı için gereklidir. Ama Eczacının salt para kazanması dışında bazı hasletleri vardır. Diğer şahıs bu özelliklere sahip değildir.

— Daha önce idarecilikte yaptınız bilinen yapılanların dışında başka ne önlemler getirilebilir?

— Bazı önlemler alınmış ama çok gizli bazı şeyler var ki yapılanlarla da bunun derinine inerek tesbit etmek çok güç. Alınan kararların tatbik edilmemesi yüzünden bazı arkadaşlarımız suça teşvik edilmektedir. Ceza veriliyor ama tatbik edilmiyor. Bunu gören suça devam ediyor. Muvazaa tesbiti yapılanlar katli cezalandırılırsa muvazaa yapmak isteyenlerin önüne geçilebilir. Kararları hangi merci tatbik edecek ise yüzde yüz tatbik etmesi gerekmektedir.

— Muvazaa konusundaki yetki Odaya mı? Yoksa Bakanlığa mı verilmelidir?

— Mahalli olduğundan Oda tatbik etmelidir. Odanın giremediği durum olduğunda da Bakanlık devreye girmelidir.

4 — ECZACI GÖNÜL BERKER (Samsun 13 yıllık Serbest Eczacı)

— Muvazaa Nedir?

— Eczacı olmayan bir kişinin eczacıyı kullanarak eczane açmasıdır.

— Muvazaaya ne gözle bakıyorsunuz? Olayı nasıl görüyorsunuz?

— Her eczacı gibi gayri resmi, hoşlanmıyorum.

— Ne gibi önlemler alınabilir?

— Muvazaa şüphesi olduğu zaman en sert tedbirler uygulanmalıdır. En başta alet olan eczacı cezalandırılmalıdır. Cezalar mutlaka uygulanmalıdır. Eczacının diplomasının iptali veya 1-2 sene meslekten men edilmesi gerekmektedir.

5 — ECZACI ERGÜN DANIŞMAN (6. Bölge Onur Kurulu Üyesi)

— Muvazaa nedir? Ne gözle bakıyorsunuz?

— Eczane açımında eczacı olmayan kişinin sermayesi ile iştirakidir. Eczane sektöründe yer almasıdır. Buna mevcut kanunlarımız da müsaade etmiyor. Zaten dentolojik açıdan da sadece parası olan kişinin bir diplomayı satın alarak bu işi yapması doğru değil. Bunu engelleyici tedbir olarak ilk önce eczacı ortaklığının yasal hale getirilmesini buluyorum. O zaman iki eczacı ortak olacak, bu çok büyük farklılık getirecek, çünkü hem eczacı bolluğu var, buna mukabil eczane açımında yer darlığı var. Kalfaya verilecek ücret, ayrıca vergide iki eczacı arasında bölüneceği için bir eczaneyi götürecek şartlar meydana getirebilir.

Muvazaaya karşı oluşumuzun nedeni meslektaşlarımızı hem meslek açısından, hem parasal açıdan, hem deontolojik açıdan korumak. İkincisi ise muvazaa yolu ile piyasaya giren kişinin deontolojik kurallara hiç riayet etmeyerek bizim alıştığımız kuralları ters düz etmesi ve neticede yine zararının eczacı grubunun çekmesi. İskontolar, nöbetler, açılış - kapanış saatlerine daha birçok konuya riayet etmede ve bizim birçok gayet güzel uyguladığımız kuralları meslekten olmayan kişiler rahatlıkla çiğneyebiliyor. Neticede meslektaşlarımız zararını çekiyor. Onun için muvazaa kesinlikle önlenmesi gereken eczacının başlıca sorunudur. Bunun için Eczacı Odalarının da çok bilimsel ve iyi çalışmaları gerekmektedir. Bölgemizde şimdiye kadar bu iş çok iyi yapıla gelmiştir. Tahmin ediyorum, muvazaalı eczanelerin enaz olduğu bölge bizim bölgemizdir. Yeni yöntem zannediyorum eczacının belli bir süre bekledikten sonra eczane açma ruhsatını Bakanlıktan elde edebilmesidir. Halbuki bu geçmiş dönemlerde Eczacı Odasının muvafakatı olmadan alınamıyordu. Bu da muvazaayı önlemekte çok garanti tedbirdir. Çünkü Eczacı Odaları hiçbir art niyet olmadan bir ihbarı değerlendiriyor veya kendi kanısıyla muvazaayı araştırıyor, bunu Bakanlığa iletiyor, Bakanlıkta eczacıya ruhsatını vermiyordu. Bu arada 6. Bölge Eczacı Odası

daima eczacıyı karşısına alıp onu ikna yoluyla bu işten vazgeçtiriyor. Her türlü maddi ve manevi yardıma hazır olduklarını, bunun netice vermiyeceğini anlatıyorlardı. Ve neticede birçok kişiyi vazgeçirdiği olmuştur. Vazgeçiremediklerini de Bakanlığa bildiriyor ve ruhsatları verilmiyordu. Ve Sonradan Bakanlık bunu kaldırdı. Yine Odayı eski yetkileri ile donatmak gerek. Eczacı ortaklığı kesinlikle yasallaşırsa muvazaa oranı büyük oranda azalacaktır. Çünkü sermaye sıkıntısından olay doğuyor. Benim görüşüm bir eczanenin bir eczacıyı bile doğru dürüst idare etmediğidir. Bir de ortak eczane olduğunu bu eczanelerden çok para kazanıldığını zanneden ne sermayedar memnun kalacak ne de eczacı kalacaktır.

6 — ECZACI SEVİM ÖZAKTAY (Samsun'da 25 yıllık Serbest Eczacı)

- Muvazaa nedir?
- Eczacı olmayan bir kişinin parasını kullanarak eczacıya bir eczane açmasıdır.
- Olayı nasıl karşılıyorsunuz?
- Eczacının aleyhine bir tutum. Çünkü parası olan kişi eczacıyı istediği yönde değerlendirebilecek. İyi karşılamıyorum.
- Sizce alınabilecek önlemler nelerdir?
- Yakın takip ile önlenebilir?

7 — ECZACI TURGUT DİKİCİ (Samsun'da 25 yıllık Serbest Eczacı)

- Muvazaa Nedir?
- Sermaye sahibi kişinin kâr gayesi ile eczacıyı ücretli bir personel olarak kullanarak işyeri açmasıdır.
- Bu olayı nasıl karşılıyorsunuz?
- Bu olay aslında eczacıların eczane açması yönünde düşünürsek yanlıştır. Ama eczanesi olmayan bir yerde bir vatandaş buna teşebbüs etmiş ise bir eczacı gelipte mal sahibi oluncaya kadar buna göz yumulması taraftarıyım. Bunun dışında değilim. Ama eczacıların bugün bir eczane açması maddi bir problemdir. Bugün mahalle bakkalları bile birkaç milyonla açılıyor. Eczanenin sattığı ilaçlar pahalı bir emtiadır. Bugün bir eczacının ihtiyacı karşılayacak bir çeşidi düzmesi tahmini olarak sadece emtia masrafı 2-3 milyondur. Eczacı bunu toparlıyamıyorsa ne yapsın? Memuriyet yapamaz, işçilik yapamaz, Eczacılık diploması ile ne yapsın?. Eczacı sayısında enflasyon var. Bu yönden düşünüp Eczacı Odalarının Eczacılarla iş bulmada yardımcı olması fayda sağlayacaktır. Muvazaa doğru bir şey değildir.

— Bu şartlarda eczacının muvazaa yapmasını doğal karşılayırsunuz öyle mi?

— Bunu muvazaa olarak değil de, Eczacı Odalarının veya Sağlık Bakanlığının denetiminde bir sermaye sahibinin eczane açıp eczacılık terbiyesine uyacak şekilde birden fazla eczacı çalıştırmasından yanayım. Dar anlamda muvazaa denildiğinde karşıyım.

8 — Ecz. ASLI AKSOY - Ecz. ZEHRA GÜNBEYAZ (Samsun'da Serbest Eczacı)

— Muvazaa Nedir?

— Meslekten sapmak demektir.

— Muvazaayı ne gözle görüyorsunuz?

— Fazla miktarda eczacı mezun oluyor. Eczacı Enflasyonu var. Eczacı devlet dairelerine giremiyorsa, maddi olanakları kısıtlı ise ve ayrıca eczane açma yerleri sayılı olduğundan muvazaa yoluna gidiyor. Sermayesi olan bir kişi ile eşleşiyor, ya da iyi bir yerde dükkan bulduğunda maddi olanakları yeterli gelmiyorsa mal sahibi ile ortaklığa gidiyor.

— Sizce fayda ve zararları nedir?

— Faydası yoktur, kesinlikle zararlıdır. Eczacı ortaklığı veya eczane açma kredileri ile muvazaa ortadan kalkabilir.

— Yardımlaşma Sandığından verilen eczane açma kredisinin gazete ilanları ile veya son sınıfta mezun olacak arkadaşlara duyurulması gerekmektedir. Yeni mezun, hayata yeni atılmış arkadaş bunu bilmemektedir. Bu yüzden de bu yollara yöneliyor. Kesinlikle önlenmelidir.

— Bunu önlemekteki sorumluluk Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığına mı? yoksa Eczacı Odalarına mı? düşmektedir.

— Bunu ancak Bakanlık önleyebilir. Eczacı Odalarında Bakanlığa yardımcı olmalıdır.

- Muvazaalı Eczaneler, Toplum Sağlığından Salt Kazanç Sağlamak Amacı ile Kurulmuş Sağlık-sız Kuruluşlardır.

Neden Muvazaaya Karşıyız ?

Arapça kökenli bir kelime olan muvazaa, danışıklı döğüş anlamına gelmektedir. Tarafların aralarında yapmış oldukları anlaşmayı gizli tutmaları, başkalarına için gerçek yüzünü göstermemeleridir.

Muvazaanın bütün sermayesi sahteliktir. Evrakları sahte ifadesi yalandır. Hal böyle olunca yalan ve sahte tohumları ile yeşertilen bu tip müesseselerden iyi meyve vermesini beklemek yanlış olacaktır. Muvazaayı hazırlayan hiç bir neden, bu davranışı hoş gösteremez.

MUVAZAAYA KARŞI OLMAK, SAĞLIK HİZMETİ ANLAYIŞIMIZIN BİR GEREĞİDİR

Senelerden beri savunmuşuzdur. Eczaneler, ticarethane değildir. Her ne kadar ilâç alıp, üzerinden belirli bir miktar kâr edip halka intikal ettiriyor ise de, bu bir mesleğin icrası şeklinde olmaktadır. Bu faaliyet belirli kalıplar içinde sürdürülmektedir. Eczaneye gelen kişi herhangi bir müşteri değil, hasta veya onun namına gelen hasta sahibidir. Hastalığı belirlenmiş, kullanacağı ilâçlar reçete ile tespit edilmiştir.

Salt ticarî amaçla kurulan muvazaalı eczaneleri bu kalıpların içine sokmak mümkün değildir. Sermayedarı bu işe bir kapital yatırmıştır. Niçin? Bir başka eczacıya iş sahası açılsın diye mi? Hayır. Bu işi geçer akçe gördüğü içindir.

Hayat pahalılığının alabildiğine artması, halkın alım gücünün azalması, vatandaşı masraflarını kısımaya yöneltmiştir. Bu durumdan piyasada en son etkilenecek yerler neresidir? Eczanelerdir. O halde eczane açmak en kârlı iştir. Bu ne pahasına olursa olsun gerçekleşmelidir. Kanun müsait değil mi? Kitabına uydurmak gerekir. Bir defa da açtı mı, tutabilene aşkolsun.

— Bana ne ilâç savurganlığından. Bu sermaye senede şu kadar defa dönmelidir ki para kazansın. Ben ticaret için bu müesseseyi açtım.

— Eczaneye giren boş çevrilir mi? Alfasilin yok mu? Bactrim verirsin. Dekstroz yoksa, serum fizyolojik verirsin. İkiside serum değil mi? (C) vitamini yok mu? (B) vitamini verirsin. İkiside vitamin değil mi? Hiç eczaneye giren boş çevrilir mi? Biz ne için bu müesseseyi açık? Para kazanmak için değil mi?

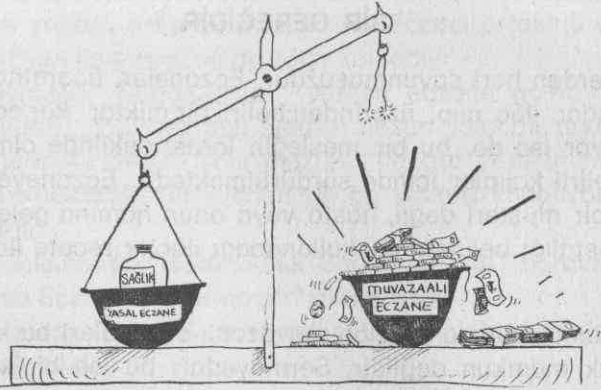
— Psikotrop ilâç uygulaması da beni bağlamaz. Bağımlılık yapıyormuş. Bana ne? Biz kimseyi zorla ilâca alıştırmıyoruz ki. Ben kitabına uydurur, yine veririm.

— Advers ilâç etkisinden bana ne? Onu da ben mi düşünüyem?

— Bana ne deontoloji tüzüğünden? Karın doyuruyor mu?

— Bunların hepsi lâf salatasıdır. Ben paramı kazanmaya bakarım.

— Sen eczacı bey veya eczacı hanım, her zaman buraya uğramasan da olur. Aydan aya gel maaşını al. Yalnız arada bir gelir de gözükürsen iyi olur. Biz yerini bilelim yeter.»

İşte tipik bir muvzaalı eczane sahibinin felsefesi. İşte manav + eczacı veya bakkal + eczacı koalisyonunun sağlık hizmeti anlayışı. Ve nihayet, bu koalisyondaki eczacının yürekler acısı yeri.

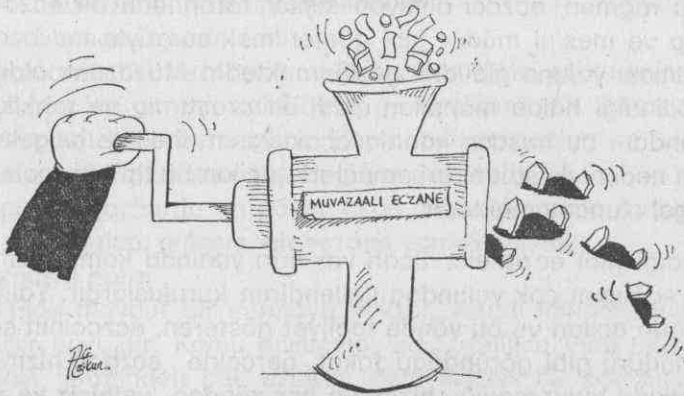
Bu kafalarla mı sağlık hizmeti yürütülecek? Mevcudiyetinin yeğâne sebebinin salt ticaret yapma amacından alan bu tip eczanelerle mi alınan kararlar hedefe ulaşacak? Elbette ki hayır. Ne advers ilâç etkisini, ne psikotrop ilâç uygulamasını, ne deontolojik kaideleri ve ne de ilâç savurganlığını bu kafalara anlatmak mümkün değildir. O yüzden ki bizim sağlık hizmeti anlayışımızda bu tip müesseselere yer yoktur.

Zaman zaman yanlış ilâç verme, yüksek iskonto yapma, küpürsüz ve fahiş fiyatla ilâç satma gibi, yapılan işin hassasiyeti ile bağdaşmayacak işlere rastlanmaktadır. Elbette ki bu tip yanlışlıkları kimin yaptığı değil, yapılmış olması önemlidir. Ancak bu tip yolsuzlukların daha çok muvazaalı eczaneler tarafından gerçekleştirilmesi, bu tip eczanelerin beklenen fonksiyonlarını yerine getirdiklerini göstermektedir.

Biz peşin, peşin muvazaaya karşı olduğumuzu gerekçeleriyle beraber söylüyoruz. Ancak, şu resm'etmeye çalıştığımız tablo, muvazaaya karşı olduğumuz için görmek istediğimiz değil, gördüğümüz bir tablodur.

Bu tablo Genel Müdürlüğümüz tarafından da görülmüş, duyulan endişe 27.7.1983 Tarih ve 14575 sayılı tamimle Valiliklere bildirilmiştir. Bu tamimi aynen aşağıda yayınlıyoruz :

S.E.O.B.

— Eczanemizde Atropin yok ama , Citanest var. Ne farkeder ?
İkisi de kalp ilacı değil mi ? Buyurun ilacınızı...

- Muvazaalı eczanelerde, vergi kaçakçılığı kaçınılmaz bir zorunluluktur.

T.C.
SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM
BAKANLIĞI

İlaç ve Eczacılık
Genel Müdürlüğü

27.7.1983

Sayı : Eczacılık Şb. Md. 01/14575

Konu : Muvazaalı Eczaneler.

..... VALİLİĞİNE

Eczaneler, 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Kanunun uyarınca, sadece, ülkemizde eczacılık yapma yetkisine sahip gerçek kişiler tarafından açılabilir.

Buna rağmen, eczacı olmıyan kişiler tarafından bir eczacı, gerçek sahip ve mes'ul müdür gibi gösterilmek suretiyle muvazaalı eczane açılması yoluna gidildiği gözlenmektedir. Muvazaalı olduğu kesinlikle bilindiği halde mahallen ciddi bir araştırma ve tahkikat yapılmadığından, bu hususu kanıtlayacak yasal nitelikte belgelerin bulunmayışı nedeniyle salt ticari amaçlarla açılan bu tip eczanelerin açılışına engel olunamamaktadır.

Bilindiği gibi eczaneler ticari vasıfları yanında kamu hizmeti gören halk sağlığını çok yakından ilgilendiren kuruluşlardır. Yalnız ticari amaçlarla açılan ve bu yönde faaliyet gösteren, eczacının sahip ve mes'ul müdürü gibi görüldüğü fakat, gerçekte eczane hizmetlerine hiçbir katkıda bulunmadığı, **hizmetin her yönden yetkisiz ve yetersiz kişilere bırakılarak halk sağlığını ciddi olarak tehdit edici sorunlar yaratan bu tip eczanelerin** açılmasının engellenmesi, mevcutlarının kapatılabilmesi için emniyet ve diğer ilgili kuruluşlar ile işbirliği yapılarak hazırlanacak tahkikat evrakının da Bakanlığımıza diğer belgelerle birlikte gönderilmesi, buna rağmen açılmasına mani olunamamış, fakat muvazaalı kanısı bulunan eczanelerin çalışmalarının her yönü ile yakından takip edilmesini önemle rica ederim.

İmza

Doç. Dr. Feridun GÖKIRMAK
Müsteşar
Bakan Adına

Muvazaanın Nedenleri

Değerli meslektaşlarımız,

Her işte olduğu gibi muvazaa konusunda da en önemli husus, nedenlerin doğru olarak tespit edilmesidir. Zira, çareler daima nedenlerin içinde gizli kalmıştır. Nedenler iyi tespit edilecek olursa, bunun üzerine inşa edilecek önlemler sağlam bir zemin üzerine oturmuş olur. Tıbbi bir benzetme ile, semptomlar neticesinde varılacak olan teşhis ne denli doğru olursa, tedavideki başarı oranı da o nispette yüksek olacaktır. Aksi takdirde yanlış tedavi uygulanmış olur.

Biz muvazaanın nedenlerini, muvazaayı hazırlayan ve muvazaayı arttıran nedenler diye ikiye ayırdık ve ona göre üzerlerinde durduk.

A — Muvazaayı hazırlayan nedenler

1 — Ekonomik nedenler

Muvazaada iki taraf vardır. Bunlardan birisi eczanenin gerçek sahibi, diğeri ise gerçek sahibiymiş gibi gösterilmek istenen eczacı.

Bunlardan birincisine göre: Hayat pahalılığından en son etkileyecek ve satışların en son düşeceği yer eczanedir.

Bugünkü şartlarda en geçer akçe olan işletmede budur. **O halde bir eczacı bulup, anlaşılıp, bir eczane açmak lâzımdır.**

Eczacıya göre:

— Elde mevcut bir sermaye yoktur. Kendi imkânlarıyla eczane açmak bir hayaldir. Kamu eczacılığı ise, özellikle yeni mesleğe atılanlar için, tatminden çok uzaktır. Yeni mezun bir eczacının eline 65.000.— TL. civarında bir meblağ geçmektedir. Bu maaşla geçinmek fevkalâde zordur. Ne yapmak gerekir? Kendisine yapılacak muvazaa teklifini kabul edecektir.

İşte tarafları birbirine yaklaştıran ve temelini ihtiras ve ihtiyaçtan alan ekonomik neden, budur.

2 — Sosyo-Ekonomik nedenler :

a) Yapılan araştırmalar göstermiştir ki, muvazaaya bulaşan eczacıların bir kısmını da bayanlar teşkil etmektedir. Malesef bizim toplumumuzda kız evlâdına verilecek olan sermayeye çar-çur olacak diye bakılmaktadır. Birgün evlenip, ele karışacaktır. Ben okutum, vazifemi yaptım. Ona da evlenince eşi eczane açsın. Evde otursun. Bir gün bir yerde mes'ul müdürlük ihtiyacı çıkarsa orada mes'ul müdürlük yapsın.

Düşünce tarzı bu olunca; Bir gün bir fırsatçı çıkacak ve diyecektir ki :

— Eczacı hanım, taş atıp kolun mu ağrıyacak? Sen diplomanı bize kiraya ver, gerisine karışma. Evinde oturduğun yerden para kazanacaksın.

Ne alâ memleket. Çalışmadan para kazanacaksın!

İşte kendi kendimize hazırladığımız başka bir tuzak.

b) Erkek eczacılarda durum daha değişiktir. Parası olmadığı için eczane açamamaktadır. Kamuda görev talep etmekte, ancak iş bulması zordur. İlâç fabrikalarında görev alması daha da zordur. Askere ne zaman alınacağı da meçhuldür. Başta gezmekte ve parasal sıkıntı çekmektedir. Bu durumda yapılan muvazaâ teklifiyle tuzığa düşürülecektir. Askere giderken de kendisi gibi aynı sorunları taşıyan bir başka eczacıya devredecektir.

3 — Manevi tatminsizlik,

Gezilerimiz sırasında, özellikle hastane eczanelerinde edinmiş olduğumuz bir intibadır. Eczacı, hastanede kendisini meslekî açıdan tatmin edecek faaliyeti gösterememektedir. Bunun yanı sıra ikinci sınıf sağlık personeli muamelesine lâyık görülmesi de kendisinde bir manevi tatminsizliğe ve ezikliğe yol açmaktadır. O halde yapılacak en doğru iş kaçmaktır. Tabii bu arada tatminsizlik ve eziklik yağmurundan kaçarken, muvazaâ dolusuna raslaması da ihtimal dahilindedir.

B — Muvazaâyı arttıran nedenler

1 — 2.4.1985 Tarihli ve 06-9768 no.lu Valiliklere gönderilen İlâç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Tamiminde, bugüne kadar odalardan istenen muvazaâ belgesinin yer almayışı :

Sayın Genel Müdürlük yetkilileri mazur görsünler, Bültenimizi başından buraya kadar okuyanlar görmüşlerdir, bu konuya birkaç defa değinmiştik. Ancak, yeri gelmişken bir defa daha bahsetmeden, geçemeyeceğiz. Söylemiştik, yine söylüyoruz.

— Bakanlığımız bu güne kadar şükranla yadedilecek işler yaptı. Hepsini ilmî yaklaşımli, toplumu ve sağlık hizmetlilerini disipline edici nitelikteki işlerdi. Hatta bunlardan bazıları (aşı kampanyaları gibi) yalnızca Türkiye’de değil, dünyada takdirle karşılandı. Ancak bu talihsizlik olarak nitelendireceğimiz tamim, Bakanlığımızın son derece olumlu teşebbüslerinin hedefe ulaşmasına mani olacağı endişesindeyiz. Zira, verilen veya verilmesi arzu edilen sağlık hizmetlerinin uygulayıcılarından bir tanesi de eczanelerdir. Muvazaalı eczane sayısındaki artış bu müesseseyi dejenere edecektir.

Bu tamimin takdimini ve ilgili bölümlerini aşağıda yayınlıyoruz.

T. C.
SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI
İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

Sayı : Ecz. Şb. Md. 06-9768
Konu : Eczane-Ecza Deposu Listeleri

ANKARA
2 Nisan 1985

SAMSUN VALİLİĞİ

İliniz ve ilçeleri dahilinde, Eczane - Eczacı Deposu açılması, devredilmesi, nakledilmesi, ve Mes'ul müdür tayini ile ilgili olarak, bundan böyle hazırlanarak Bakanlığımıza gönderilecek belgeleri gösterir listeler ilişikte sunulmuştur.

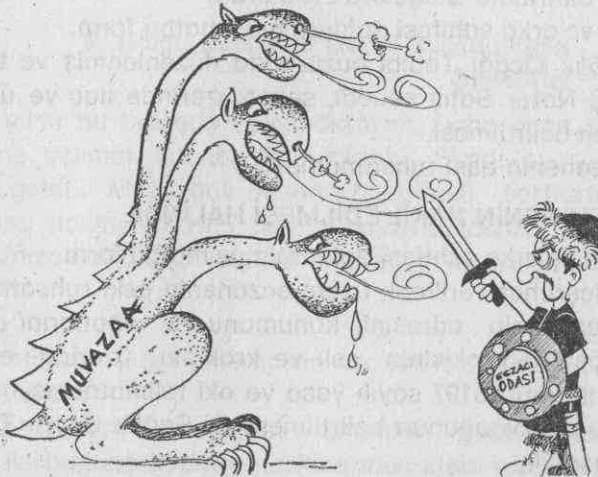
Ancak, hazırlanacak belgelerin eksik gönderilmesi halinde müracaatlar işleme alınmayacaktır.

Bilginizi ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

BAKAN ADINA
Dr. Abdurrahman KOÇER
Müsteşar Vekili

NOT :

1 — Listedeki matbu formda (Eczane - Eczacı Deposu açılması devredilmesi, nakledilmesi, eczane mes'ul müdürlüğü, Eczacı Deposu nakli ve mes'ul müdürlüğü) ile ilgili matbu dilekçeler bulunduğundan, Eczacıların veya mes'ul müdürlerin sadece kendileri ile ilgili matbu dilekçeyi ve arka sahifede bulunan beyanname ile Nüfus Hükümeti Cüzdanı sütunlarını doldurmaları.

- 2 — Bütün belgelerin dosyalanarak gönderilmesi.
 - 3 — Bütün resmi belgeleri onaylayanın ismi, imzası ve ünvanının belirtilmesi.
 - 4 — İliniz ve İlçelerinde Eczane - Ecza Deposu adresleri veya numaralarında değişiklik olması halinde gerekli belgelerle Bakanlığımıza bilgi verilmesi,
 - 5 — Matbu formun ve listelerin mahallince çoğaltılması.
- Eki : 5 Belge
Ecz. Şb. 10.4

YENİDEN ECZANE AÇACAKLARA AİT İSTENİLEN BELGELER

- 1 — Ön ve arka sahifesi doldurulmuş matbu form.
- 2 — Eczacının Noterlikçe tasdikli Diploma Sureti veya Resimli Çıkış Belgesinin ASLI.
- 3 — Resmi Mühürle Tasdikli ve yeni tarihli Sağlık Raporu.
- 4 — Resmi Mühürle Tasdikli ve yeni tarihli Göz Raporu.
- 5 — Eczacının adına yatırılmış eczane ruhsat harç makbuzu aslı.
- 6 — Eczanenin açık adresini, konumunu ve ebatlarını açık olarak gösterir krokinin aslı ve krokinin üzerinde eczane olacak yerin 6197 sayılı yasa ve eki talimatname hükümlerine uygun olduğunun belirtilmesi ve Sağlık Ocağı Tabipliğince tasdikli.
- 7 — Eczacının 4 adet vesikalık fotoğrafı.
- 8 — Eczacının Sabıkası olmadığına dair resmi mühürle tasdikli ve yeni tarihli Savcılık Belgesi.

ECZANENİN SATILMASI HALİNDE

(Yukarıdaki belgelere EK olarak)

- a) Ön ve arka sahifesi doldurulmuş matbu form.
- b) Sağlık Ocağı Tabibi huzurunda düzenlenmiş ve tasdik edilmiş Noter Satış senedi, senet üzerinde ilaç ve uyuşturucuların belirtilmesi.
- c) Eczanenin eski ruhsatnamesi.

ECZANENİN NAKİL EDİLMESİ HALİNDE

- 1 — Ön ve arka sahifesi doldurulmuş matbu form.
- 2 — Meşruhat verilmek üzere eczanenin eski ruhsatnamesi.
- 3 — Eczanenin adresini, konumunu ve ebatlarını açık olarak gösterir krokisinin aslı ve krokinin üzerinde eczane olacak yerin 6197 sayılı yasa ve eki talimatname hükümlerine uygun olduğunun belirtilmesi ve Sağlık Ocağı Tabipliğince tasdikli.

4 — Bulunduğu il veya ilçe dışına (Başka il veya ilçelere) yapılan eczane nakillerinde 6197 sayılı yasanın 5 maddesine göre, yeniden ruhsatname düzenleneceğinden nakil edilen yerin nüfusuna göre tam olarak yatırılacak eczane ruhsat harç makbuzu aslı.

NOT :

- a) Bütün belgelerin dosya içerisinde gönderilmesi.
- b) Eczanede asma katın mevcut olması halinde, asma katın imar yönetmeliğine uygun olup olmadığının belirtilerek İl İmar Müdürlüğünden tasdikli.
- c) Eksik belge gönderilmemesi hususuna dikkat edilmesi.
- d) Bütün resmi belgelerde onaylayanın adı, soyadı ve ünvanının belirtilmesi.

Değerli meslektaşlarımız,

Şimdi de endişelerimizdeki haklılığımızı gösterir bazı çarpıcı rakkamları ve tamimin genelde bırakmış olduğu izlenimi sizlere nakletmek istiyoruz.

Yukarıda yayınladığımız tamim ilk meyvelerini aynı senenin sonunda vermeye başlamış ve 1985 senesi itibariyle % 13.1 olan muvazaa teşebbüsleri 1986 nın 3.cü ayında % 23.0 e fırlamıştır. Odaları, kendilerine muvazaalı eczane açmada en büyük handikap olarak görenler, bu tamimden sonra rahatlamışlar ve odayı dışlayıp doğruca Bakanlık kapısına koşmuşlardır.

Bu tutum toplumda «Artık muvazaalı eczane açmak serbestleşti» imajının yerleşmesine neden olmuştur. Bununla ilgili olarak bir meslektaşımızdan almış olduğumuz başvuruyu tipik bir örnek teşkil ettiği için aynen yayınlıyoruz;

31/3/1986

**6. Bölge Eczacılar Odası Başkanlığına
SAMSUN**

Yedi yıldır bu bölgede çalışmaktayım. Daha önce burada muvazalı eczane açılmak istendi mani olduk. Şimdi aynı durum tekrar gündeme geldi. Muvazaalı eczane bu günkü şartlarda açılıyormu açılmıyormu açılmıyorsa ne gibi hususlarla tesbit edilmesi gerekiyor, tarafımıza acil olarak bildirilmesini saygı ile arz ederim.

A. Ö

3/3/1986

2 — Meslek teşekküllerimizin ve meslektaşlarımızın meseleye ilgisiz kalmaları :

Yeri gelmişken öz eleştiri yapmadan geçemeyeceğiz. Malesef muvazaa ile bugüne kadar yeterince mücadele verilmemiştir. Neden-

lerine «muvazaanın dünü ve bugünü» başlıklı inceleme yazımızın 2.ci ve 3.cü paragraflarında kısaca değinmiştik.

Ancak muvazaa bugünkü doruk noktasına ulaştıktan sonra dahi, aynı ilgisizliğin mevcut görünmesi bizim de kusura iştirakde geri kalmadığımızı göstermektedir.

Bültenimizin başlarında da göreceğiniz gibi, muvazaa konusundaki görüş ve öneri taleplerimize, malesef umulan alâka gösterilmemiştir. Bunu büyük bir eksiklik olarak görüyoruz.

3 — Yüksek Onur Kurulu kararlarının uygulanmaması :

Hukukun prensiplerinden bir tanesi de, cezayı gerektirecek olan hallerde, verilecek olan cezanın ibret olacak nitelikte olmasıdır. Cezanın verilmesinden kasıt, intikam almak değil, kanunsuz bir fiile girişme teşebbüsünde bulunanlara bir ibret vermektir. Dolayısıyla ibrette caydırıcılık unsuru vardır. Uygulanmayan ceza kâğıt üzerinde kalmakta, caydırıcılık unsurunun yerini «Yapanın yanına kâr kalıyor» düşüncesiyle özendiricilik almaktadır.

Yönetim kurulları, adeta kılı kırk yaran büyük bir titizlikle muvazaa tahkikatlarını yürütmekte, neticede muvazaa kanaatine vardiysa dosyayı onur kuruluna sevketmektedir. Onur kurulumuzun bugüne kadar yollamış olduğu dosyaların hiçbirinin Yüksek onur kurulundan dönmemesi, bu konuda göstermiş olduğumuz hassasiyetin bir delilidir. Bütün bunlara rağmen Yüksek Onur kurulunun kararlarının uygulanmayışını anlamak mümkün değildir.

Kuruluşunu 6643 sayılı T.E.B. yasasından alan, yine aynı kanunun 30.cu maddesi ile vazife ve selâhiyetleri belirlenmiş olan bir kurulun kararlarının, kanun uygulayıcıları tarafından uygulanmaması T.E.B. nin bu organını zaafa uğratmakta ve muvazaa teşebbüsünde bulunanlara cesaret vermektedir.

S.E.O.B.

- Yasalarla yasaklanmış bu kuruluşları, önlemek öncelikle yasa koyucu ve uygulayıcı devletimizin görevidir.

Muvazaa Dosyalarından İlginç Alıntılar

YIL : 1980

YER : **BALLICA-BAFRA/SAMSUN**

OLAY : Bir ilçede muvazaalı olarak çalıştırılmakta olan muvazaalı eczanenin mesul müdürü Ecz. G.K. nın ayrılmak istemesi ve yerine bulunan eczacının Odaya müracaatı üzerine olaya 6. Bölge Eczacı Odası müdahale eder. Yeni Eczacıya olay anlatılır ve muhtemel tehlikelere karşı uyarılır. Sonunda eczacı vazgeçer. Yeni bir mesul müdür bulmakta zorluk çeker ve ayrılmak isteyen eczacı bir türlü yakasını kurtaramaz. Sonunda eczacı ruhsatını Odaya teslim eder ve eczaneyi kapattığını dilekçeyle Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü'ne bildirir. Alınan ifadesinde aynen şöyle der :

Ecz. G. K. - Zamanında bir hata yaptım. Gerekirse eczaneyi kapatıp bu muvazaayı bozacağım.

SONUÇ : Eczane kapatılır. Eczacı arkadaşımız büyük bir sıkıntıdan kurtarılır. Kendisi Onur Kuruluna sevk edilir.

KARAR : 6. Bölge Eczacı Onur Kurulu Eczacının iyi niyetini ve eczanenin kapatılması için gösterdiği çabayı dikkate alarak dosyayı kapatır.

YIL : 1983

YER : **Samsun**

OLAY : Samsun'da muvazaalı bir eczane açılmak istenir. Oda yaptığı tahkikatta kesin muvazaa kanaatine varır. Bakanlıktan müfettiş istenir. Müfettiş yaptığı inceleme sonunda muvazaayı kanıtlar ve tutanağında aynen şöyle yazar :

1 — Ruhsat işlemin iptal edilmesini,

2 — Aynı yerde açılacak her eczane girişiminin de titizlikle incelenmesi konusunda ilgili makamların uyarılmasını,

3 — Eczacının Oda Onur Kuruluna sevkini arz ve talep ederim.

SONUÇ : Ruhsat verilmez, eczacıyı Onur Kurulu 15 gün meslekten men eder.

Karar Yüksek Onur Kurulunda onaylanır.

YIL : 1981

YER : Havza-Samsun

OLAY : Bu ilçemizde, Odamızın 12 Eylül 1980 sonrası kapalı olduğu dönemde açılan muvazaalı bir eczanenin mesul müdür değişikliği için yeni mesul müdür adayı Eczacı Odasına başvurur. Açılan tahkikatta eczanenin muvazaalı olduğu yeni eczacıya anlatılır. Önce direnen meslektaşımız Ecz. U.A. eczaneyi kapatarak ilaçları bir eczaneye satar ve ruhsatı Odaya iade eder.

Önceki Eczacı yazılı ifadesinde aynen şöyle der :

Ecz. N.K. : - Benim eczanem muvazaalı değildi. Eczaneyi şimdi devralan Ecz. U.A. ile A.Y. muvazaaya yapmış olduğunu biliyordum.

SONUÇ : Oda Onur Kurulu Ecz. N. K. e 15 gün meslekten men cezası vermiş ve Yüksek Onur Kurulu da onaylamıştır.

YIL : 1982

YER : Sungurlu-Çorum

OLAY : Sungurlu İlçesinde muvazaah tahkikatı görmüş ancak kanıtlanamadığı için açılmış bulunan eczanenin mesul müdürü bayan eczacı Ş.G. o ilçede bir eczacı ile nişanlanır ve kendi adına eczane açmak üzere Odamıza başvurur. Bu kez yeni açılacak için de muvazaah tahkikatı açılır. Yönetim Kurulu da eczacının ifadesine başvurur.

SORU : Eczanenizi neden devredip yeni bir eczane açıyorsunuz?

Ecz. Ş. G. : O Eczane muvazaalı idi. Şimdiki eczanem bana aittir. Buna namusum şerefim üzerine yemin ederim. Aynı eczacının ilk cezasının açılış sırasındaki ifadesinde;

SORU : Muvazaah çok yönlü tehlikesi olan bir iştir. Vazgeçmenizi öneriyoruz. Ne diyorsunuz?

Ecz. Ş. G. : Eczane muvazaalı değildir. Açmakta kararlıyım.

SONUÇ : Onur Kurulumuz 15 gün meslekten men cezası vermiş ve yeni eczanesinde muvazaah olmadığı kanaati ile cezasını paraya çevirmiştir.

YER : Samsun - Yıl - 1984

OLAY : Muvazaalı olduğu, eczacı Odası tarafından, bilinen bir eczanenin sahibi gibi görünen eczacının, Oda tahkikatı sırasında başvuru ifadesinde yer alan cevaplar;

— 1982 yılı içerisinde ne kadar vergi verdiğimi hatırlamıyorum,

— Yanımda çalışan personelin adını hatırlıyor fakat, soyadını bilmiyorum.

— 13-14 yaşlarındaki bu çırağın kendisi olmadığı zaman eczaneyi idare ettiği gibi.

SONUÇ : Tüm çabalara rağmen bu eczanenin açılması önlenememiş ve eczane açılmış bulunmaktadır.

YER : Tokat İli Erbaa İlçesi

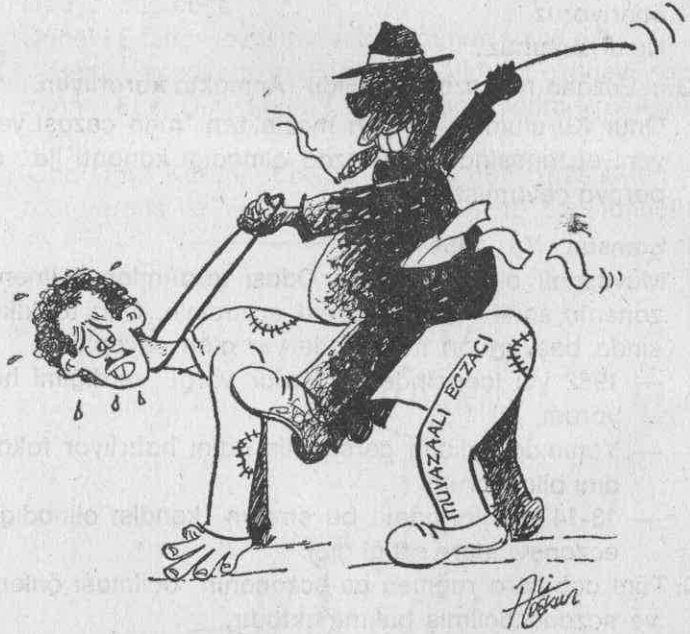
YIL : 1984

OLAY : Bölge Temsilcisi ve Tüm İlçedeki eczacıların imzası ile muvazaalı olduğu bildirilen D Eczanesi hakkında yürütülen tahkikatta Ecz. H.E.'in ifadesine başvurulmuştur. Bu başvuru sırasında Ecz. H.E. şunları söylemiştir:

— Yaptığım araştırmalara gerek Ankara'da ve gerek Kas-

tamonu'da az bir sermaye ile eczane açamayacağım kanaatine vardım. Eniştemin uzak akrabası olan S.A. ile tanıştıktan sonra Erbaa'da eczane açabileceğimi ve aynı şahsın kendisine yardımcı olacağını ifade eder. Daha önce muvazaalı eczane açma teşebbüsü olan bu yer hakkında bölge temsilcisinin uyarılarına rağmen eczane açacağını söylemiştir. Askerliğine karar aldırmadığını ve bu yüzden 2-3 sene burada maddi yönden güçlenip ideali olan Ankara'da Eczane açacağını söylemiştir. Kesinlikle muvazaalı değildir, diye belirtmiştir.

SONUÇ: Eczacı Odasının somut delil bulamamasına ve kesin muvazaaya kanaati olduğuna dair vermiş olduğu 27.12.1984 tarihli yazıya rağmen, adı geçen eczane açılmıştır.

YER : Tokat İli Erbaa İlçesi

YIL : 1985

OLAY : Aradan henüz 1 sene geçmemiştir ve yukarıda zikredilen olaydaki D Eczanesi Odaya devir için başvurmuştur. Gerekeçe olarak, eczacı askere gideceğinden mesul müdür tutmak yerine eczaneyi devir etmektedir.

Müracaat yapılmış ve Eczacı Odası derhal muvazaaya tahkikatı yapma kararı almıştır.

Tahkikat devam ederken yapılan araştırmalarda ele geçen belgelerden bazıları şoyledir :

BELGE : 1 — 31.11.1985 tarihli noter satış senedi.

«D Eczanesinin 1984-1985 gelir vergisini devralan Ecz. M.D. demeyi kabul eder.»

«eşitli ilaç fabrikaları ve ecza depolarından alınan ilaç - parfümeri vesair malzemeleri için verilmiş çeşitli vade, açık hesap ve kambiyo senetleri tutarı 5.954.000.— TL. yı ödemeyi devralan eczacı kabul eder.»

BELGE : 2

Eczacı Odası Temsilciliğine yazılan bir yazı.

«D» Eczanesi ile hiçbir ilişkim kalmadı. Eczanenin gücü nisbetinde ödenmesi kaydı ile eczaneyi Ecz. M.D.'ye sattım.»

İMZA H.Y.

(Sermayedar olarak görülen kişi)

Ve Nihayet Belge - 3

11.12.1985 tarihinde Oda Merkezinde yapılan protokol da Ecz. M.D. nin ifadesi :

«11.12.1985 tarihinde Samsun 6. Bölge Eczacı Odasında yapılan toplantıda muvazaalı olarak E İlçesinde teşebbüs ettiğim eczaneyi açmaktan vazgeçiyorum.»

SONUÇ: Eczanenin durumu halen meçhul. Ruhsat Yok. Fakat Temsilci halen çalıştığını ifade ediyor. Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü sessiz.

- Bu mesleki sorunun çözümünün daha da gecikmesi, toplum sağlığına olan olumsuz etkileri yanında, devletimizin ıkarlarınıda zedeleyecektir.

KURUMSAL MUVAZAA

Yakın dönemde önem kazanan yeni bir muvazaa şekli olan, yasal hakkı bulunmayan bazı resmi veya yarı resmi kurumların şöyle veya böyle yasaları yorumlayarak ve de maalesef Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın hoşgörüsü ile açılan veya yasal hükümlere uygun açılanda yasal çerçeve dışına çıkan eczanelerdir. Günümüzde bunu hızla yaygınlaştıran kurumlar ne yazıkki eğitim kurumları olan Üniversitelerimizdir. Öncelikle Eczacılık Fakültelerinin bazılarının başlattığı ve yasal çalışma sistemine uygun uygulama eczaneleri (eczacılık tahsili yapan fakülte öğrencilerinin uygulama yapacakları ve sadece o fakültenin öğretim üyelerine ilaç verebilen) şeklinde başlayan uygulama kısa sürede Tıp Fakültelerinin döner sermayelerine bağlı olarak açılan ve her nasılsa Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan ruhsat alabilen yasa dışı eczaneler şekline dönüşmeye başlamıştır. Döner sermaye kanalı ile O fakültenin Öğretim Üyelerine de gelir dağıttığından cazibesi artmış ve bu güzide kuruluşlarımızın yasaları zorlayarak aynı Fakültenin değişik ünitelerinde birden fazla eczanelerin açmalarına kadar vardırılmıştır. Bilindiği gibi 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanun da nasıl ve kimlerin eczane açabileceğini belirlemiştir. Bu hükümler içerisinde böyle bir hak söz konusu değildir. Sadece hastanesi bulunan yerlerde bir eczacı mesul müdürlüğünde sadece yatan hastalarına ilaç vermek (acil ihtiyacı karşılamak amacı ile) üzere eczane açılmasına olanak tanınmıştır.

Olay Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın verilen izinlerin yasa dışı kullanılıp kullanılmadığını takip etmemesinden ve bölge Odalarımızın ise yasal yollardan takip etmekte çoğu zaman çaresiz kalmalarından bugünkü boyutlarına varmıştır.

Yapılan araştırmalarda bu eczanelerin Bölge İdare Mahkemeleri kanalı ile kapatılmasının gerektiği ortaya çıkmıştır.

21. Dönem Türk Eczacılar Birliği'nde görev yapan ve bu tür yasa dışı Eczanelerin araştırılması için kurulan Komisyonun Başkanlığını yapan Odamız Üyesi Ecz. Sadi Subaşı'nın O dönemde hazırladığı 2 raporu dokümanları ile birlikte bilgilerinize sunuyoruz.

OLAY : I — Yasa dışı faaliyet gösteren Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Döner Sermaye Eczanesi Türk Eczacılar Birliği'ne müracaatla sürşarj (daha fazla gelir sağlamak amacıyla) etiket talebinde bulunur.

Bunun üzerine konu ile ilgili komisyonda incelenir. (rapor 1)

OLAY : II — Diyarbakır Dicle Üniversitesi Kalkındırma Vakfı Üniversite içerisinde bir eczane açmak üzere Bakanlığa müracaat eder. Bakanlık «yatan hastalara ilaç vermek» kaydı ile ruhsat verir. Diyarbakır Eczacı Odası olayın üzerine gider. Yatan hasta dışında ilaç verilmeyeceğini vurgular. Daha sonra Rektör, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına başvurarak ruhsat talebinde hata yaptıklarını ve ruhsatın «Yatan Hastalara» kaydı ile verildiğini «bunun içindeki» hastalara kaydı ile düzeltilmesini (belge no: 1) ister.

Ne yazıkki Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü bir hafta içerisinde istenen düzeltmeyi yaparak ruhsatı gönderir. (Belge No 2). Bu arada Diyarbakır Eczacı Odası Eczaneden gelen herhangi bir hastaya dahi (fakülte eprsoneli dahi olmayan) ilaç satıldığını tutanakla tesbit eder. Türk Eczacılar Birliği İlaç ve Eczacılık Genel Müdüğüne başvurur. Eczanenin yatan hasta dışına ilaç verdiği halde toplatılması için Diyarbakır Valiliğine yazı yazılır. Ancak Eczane hâlâ yasa dışı olarak çalışmaktadır. Burada ilginç olan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının tutumudur. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü aynı döneminde aynı türden iki başvurudan birisine ruhsat vermez, bir başkasına ise ruhsat verir. (Belge 3)

Bu olayın yorumunu siz meslektaşlarımızın takdirine bırakıyor ve bu adı geçen eczane ile ilgili raporu aynen ekte sunuyoruz. (Rapor : 2)

S.E.O.B.

Rapor - 1

**Konu : Üniversitelerin Döner Sermaye
Adına Eczane açmaları**

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ CERRAHPAŞA
TIP FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA**

İLGİ : Cerrahpaşa Tıp Fakültesi döner sermaye eczanesi Baş Eczacılığının tarih ve sayılı yazısı.

Yukarıda tarih ve numarası belirtilen yazı ile döner sermaye adına poliklinikte karşılanan reçetelere verilen ilaçlara yapıştırılmak

üzere (sürşarj yapmak) etiket istemektedir. 14 Ağustos 1984 tarih ve 18489 sayılı resmi gazetede yayınlanan tebil, bu etiketlerin kimlere ve nasıl dağıtılacağını hükme bağlamıştır. Bu tebliğ hükümlerine göre adı geçen eczaneye fiyat etiketi verilmesi mümkün olmadığı gibi adı geçen eczanenin hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır. Bu nedenle eczanenin hemen kapatılarak, Birliğimize bilgi verilmesi hususunu bilgilerinize arz ederim.

**TIP FAKÜLTELERİ DÖNER SERMAYE ADINA VEYA
HERHANGİBİR AMAÇLA AYAKTA TEDAVİ GÖREN
HASTALARA İLAÇ VERMEK ÜZERE ECZANE AÇ-
MAZLAR VE İŞLETEMEZLER**

A — 6197 sayılı eczacılar ve Eczaneler» hakkındaki kanun kimlerin nasıl eczane açabileceğini kesin sınırları ile belirlemiştir. Bu kanuna göre bir eczaneyi ancak bir eczacı açabilir, bu eczacı aynı zamanda eczanenin hem sahibi hem de mesul müdürüdür. 6197 sayılı kanunun temel prensiplerine göre eczacı olmayan gerçek şahıslar veya tüzel kişiler (hükmi şahıslar) bazı istisnalar dışında bir eczacı mesul müdür idaresi altında dahi eczane açmak olanağına sahip değildirler.

**1 — ECZACILAR DIŞINDA KİMLERİN ECZANE AÇABİLECEĞİ
6197 KANUNUN 14. MADDESİNDE ŞÖYLE BELİRLENMİŞ-
TİR.**

a — İçindeki yatan hastalara ilaç vermeye mahsus hastane ve benzer kurumların eczaneleri,

b — Yanlız, fakirlere parasız ilaç verip hiçbir surette para karşılığı reçete ile ilaç imal etmeyen belediye ve hayır cemiyetleri eczaneleri,

c — Eczane bulunmayan yerlerde (resmi veya serbest) eczacılar bulunmadığı takdirde, resmi ve serbest tabiplerin, veya kendi şubeleri dahilinde ilaç veren veterinerlerin açacağı ecza dolapları (o mahalde serbest eczane açıldığında kapatılmak şartı ile),

d — Eczanesi bulunan merkezlerden 10 Km uzakta olup ta müstahdemlerine ilaç verilmesi lüzumlu görülen Ziraat işletmeleri veya çiftlik ve sanayi teşekkülleri ecza dolapları,

Açılabilirliği belirtilmiştir.

Tatbikatta da özel ve resmi hastanelerin bünyesinde bir mes'ul müdür idaresinde eczaneleri vardır. Ancak bu eczaneler sadece yatan hastalara ilaç vermeye yetkilidir. Bu eczaneler dahi bu kanun gereğince Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan izin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

2 — 6197 sayılı kanunun 15. maddesi eczane bulunmayan yerlerde mesul müdür bulundurmak şartı ile Belediye ve Özel İdarelere eczane açmak yetkisi vermiştir. Ancak O yerde serbest bir eczane açıldığında kapatılmasını şart koşmuştur.

O HALDE :

6197 Sayılı kanunun serbest eczacıların dışında özel ve tüzel kişilerden kimlerin eczane açabileceğini belirlediği hükümlerde TIP FAKÜLTELERİNİN DÖNER SERMAYELERİNİN ECZANE AÇMASINA OLANAK VEREN BİR HÜKMÜ YOKTUR.

B — 2219 SAYILI KANUNLA KURULMUŞ ÖZEL HASTANELERİN ECZANELERİ :

5.6.1933 tarih ve 2219 sayılı Özel Hastaneler Kanununun 15. maddesi gereğince bu hastane eczanelerinin yatarak tedavi gören hastaların ilaçlarını verebileceğini belirlemiştir. Keza kamu kurumları da 50 yataklıdan büyük hastanelerine yatan hastaları için mesul müdür idaresinde eczaneler açabilirler. Bu kanunda bahsedilen «yatan hasta» kaydı 6197 sayılı kanunun 14. maddesi «a» bendine de tamamen uymaktadır.

O HALDE:

HASTANE ECZANELERİNE AİT ECZANELER SADECE YATARAK TEDAVİ GÖREN HASTALARIN İLAÇLARINI VEREBİLMEKTEDİRLER.

C — 224 SAYILI SAĞLIK HİZMETLERİNİN SOSYALLEŞTİRİLMESİ HAKKINDAKİ KANUN

2224 Sayılı kanunun 8.5.1968 tarih ve 1175 sayılı kanunla değişik 15. maddesi sağlık hizmetlerinin sosyalleştirildiği bölgelerde eczane yoksa o bölgede Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nca işletilecek ecza dolaplarının açılmasına izin vermiştir. Bu izin o bölgede serbest eczane bulunmaması şartına bağlı olup, serbest eczane açıldığında kapatılmasına amir bulunmaktadır.

D — 506 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR KANUNU :

Sosyal Sigortalar Kurumu tedavi kurumlarında kendi sigortalılarına ilaç verebilmek üzere özel bir kanun çıkartılmasını sağlamıştır. 506 sayılı kanunun 123. maddesi 7.2.1972 tarih ve 1517 sayılı kanunla değiştirilerek bu hakkı kazanmıştır.

E — ÜNİVERSİTELERE BAĞLI ECZACILIK FAKÜLTELERİNİN ECZANELERİ :

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Üniversitelerin eczacılık fakülteleri öğrenim gören eczacılık fakültesi öğrencilerinin stajlarını yapabilmesi amacı ile sadece ve sadece Laboratuvar niteliğinde araştırma eczaneleri açılmasına özel izin vermiştir. Bu eczanelerin para ile ilaç satması kesinlikle yasaklanmıştır.

SONUÇ :

İlgi yazıda da bu eczanenin ayakta tedavi gören hastalara ilaç sattığı da açıkça en yetkili eczacısı tarafından belirtildiğine göre bu eczane 6197 sayılı kanunun amir hükümlerine aykırı olarak açılmış ve yasal dayanağı olmayan bir kuruluştur. Yönetmelik ve tüzüklerin kanun hükümlerine üstün olamayacağı gerçeği de göz önüne alınırsa Tıp Fakültelerinin eczanesinin hastane içinde bulunup sadece yatan hastalarına ilaç verebileceği, bunun dışında döner sermaye adına ve poliklinik hastalarına ilaç satamayacağı ve bu amaçla eczane açamayacağı açıktır. Bunun ancak özel bir yasa çıkartılmakla mümkün olabileceği bir gerçektir.

Bu açıklamaların ışığında yasal hiçbir dayanağı bulunmayan bu eczanelerin kapatılması gereklidir.

Ecz. Sadi SUBAŞI

Üniversitelerin Döner Sermaye
Bünyesinde Eczane açmalarını
T.E.B. Adına Araştırma Komisyon
Başkanı

Rapor - 2

KONU : Dicle Üniversitesi Kalkındırma Vakfı Eczanesi,
GİRİŞ : Dicle Üniversitesi bünyesinde kurulan «Kalkındırma Vakfı» Üniversite personeli ve öğrencilerine, muhtemelen de tedavi görecektir vatandaşların reçetelerini karşılamak üzere Vakfa bağlı bir Eczane kurmaya teşebbüs etmiş, buna 11. Bölge Diyarbakır Eczacı Odası Rektörlük ve Sağlık Müdürlüğü düzeyinde itirazda bulunmuş, buna rağmen adı geçen eczane İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğünün ruhsat yazısı ile açılmıştır.

İNCELEME : 11. Bölge Eczacı Odası Yönetim Kurulu 25.5.1985 tarih ve 85/50 sayılı yazıları ile olayı Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti Başkanlığına detaylı olarak duyurmuşlardır. (Ek - 1)

T.E.B. Merkez Heyeti de konunun incelenmesini komisyonumuza havale etmiştir. Komisyonumuz bu yazı üzerine 11. Bölge Eczacı Odası Başkanlığından bu konuda o güne kadar yapılmış tüm yazışmaların birer suretini istemiştir. (Ek - 2)

Yazışma cevaplarının beklendiği bir sırada Vakıf Eczanesinin açıldığı ve bu konuda Diyarbakır İlinde serbest eczaneler aleyhinde bir hava yaratıldığı duyurulmuştur. Bunun üzerine adı geçen eczanenin nasıl açıldığı ve ruhsatın nasıl alınabildiği araştırılmıştır. Bu gelişmeler olurken Diyarbakır Eczacı Odasının Rektörlüğe yaptığı randevu talepleri cevapsız bırakılmıştır. Yapılan araştırmaya göre ruhsat işlemi şöyle gerçekleşmiştir.

— Dicle Üniversitesi Vakfı Valiliğe başvurarak gerekli evrakları Ecz. A. Haydar Subaşı adına eczane açmak üzere vermiştir. Valilik 10.4.1985 tarih ve 5109 sayılı yazısı ile bu evraklar Sağlık Bakanlığı'na iletilmiştir. (Ek - 3)

— İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü baş vuruyu uygun bularak 27.4.1985 tarih ve 12654 sayılı yazı ekinde Ecz. A. Haydar Subaşı adına mesul müdürlük belgesini Diyarbakır Valiliğine göndermiştir. Ancak bu izin belgesinde «Yatan Hastalara İlaç Vermek Üzere» kaydı konmuştur. (Ek-4)

— Dicle Üniversitesi Kalkındırma Vakfı 10.6.1985 tarih ve 14 sayılı yazısı ile Sağlık Bakanlığına baş vurarak «Yatan Hastalara» ifadesini sehven kullandıklarını beyanla 6197 sayılı kanunun 14/a maddesine istinaden belgenin «İçindeki Hastalara» deyiminin kullanılarak verilmesini istemiştir. (EK - 5)

— Bu yazı üzerine Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü 19.6.1985 tarihli yazı ile sehven yazılan «Yatan Hastalara» ibaresinin «İçindeki Hastalara» ibaresi olarak düzeltip yeni belgeyi göndermiştir. (Ek - 6)

— Türk Eczacılar Birliği'nin İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü ne yaptığı müracaat üzerine İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü Diyarbakır Valiliğine 12.6.1985 tarih ve 17529 sayılı yazısı ile Vakıf Eczanesinden personele, özel ve resmi ve ayakta tedavi gören hastalara ilaç satışının yapıldığı, yukarıdaki şikayetlerin incelenmesi ve sonuçtan bilgi verilmesini istemiştir. (Ek-7)

— Bu yazı üzerine Diyarbakır Sağlık Müdürlüğü Eczacılık Şubesi kanalı ile soruşturma açmıştır.

— Bu arada ayakta tedavi gören bir hastanın reçetesini adı geçen eczaneden parası alınarak karşılandığı bir tutanakla tesbit olunmuştur. (Ek - 8-9-10).

YASALAR KARŞISINDAKİ DURUM

Türkiye'de Eczaneyi kimin ve hangi kurumların nasıl açabileceğini kesin sınırları ile belirlenmiştir. Bu kanuna göre bir Eczaneyi ancak bir eczacı açabilir. Bu Eczacı O Eczanenin hem sahip hem de mesul müdürüdür.

6197 sayılı kanuna göre eczacı olmayan gerçek şahıslar veya tüzel kişiler (hükmi şahıslar) bazı istisnalar dışında bir eczacı mesul müdür bulundurarak dahi eczane açma olanağına sahip değildir.

Eczacılar dışında kimlerin eczane açabileceği 6197 sayılı kanunun 14. maddesinde şöyle belirlenmiştir.

a — İçindeki yatan hastalara ilaç vermeye mahsus hastane ve benzeri kurumların eczaneleri,

b — Yalnız fakirlere parasız verip hiçbir surette para karşılığı reçete ile ilaç imal etmeyen Belediye ve Hayır Cemiyetleri Eczaneleri.

c — Eczane bulunmayan yerlerde (Resmi veya serbest) Eczacılar bulunmadığı takdirde, resmi ve serbest hekimlerin veya kendi şubeleri dahilinde ilaç veren Veterinerlerin Eczacı Dolapları (0 mahalde serbest eczane açıldığında kapatılmak kaydı ile)

d — Eczanesi bulunan mahallerden 10 km. uzakta olup da müstahdemlerine ilaç verilmesi lüzumlu görülen Ziraat İşletmeleri veya çiftlik ve sanayi teşekküllerine ait eczacı dolapları,

açılabileceği belirtilmiştir.

Tatbikatta da özel ve resmi kurum hastanelerin bünyesinde bir mesul müdür idaresinde eczaneler vardır. Ancak bu eczaneler sadece yatan hastalara ilaç vermeye yetkilidir.

Bu maddelerden de anlaşılacağı üzere her ne ad ile olursa olsun üniversite veya Vakıfların ayakta tedavi görenlerin ilaçlarını verebilecek bir eczaneyi açılabileceğine dair hüküm yoktur.

— 2219 sayılı yasa ile kurulmuş özel hastanelerin sadece yatarak tedavi gören hastalarına ilaç vermek üzere bir eczacı mesul müdürlüğünde eczane açmasına olanak verilmiştir. Kesinlikle ayakta tedavi gören birine ilaç vermeyi yasaklamıştır.

— 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Kanununun 8.5.1985 tarih ve 1175 sayılı kanunla değişik 15. maddesi sosyalleştirilen bölgelerde serbest eczane yoksa Sağlık Sosyal Yardım Mü-

dürlüğüne bağlı ecza dolapların açılmasına izin vermiştir. Kaldı ki bu dolapların dahi O mahalde serbest eczane açıldığında kapanması yasal zorunluluktur.

— Ayakta tedavi gören hastalarına ilaç verebilme yönünde tek istisnai hak tanınan kurum S.S.K. dir. Bu da S.S.K. nın özel bir kanun çıkartması ile mümkün olmuştur. 7.2.1972 tarih ve 1517 sayılı kanunla değişikliğe uğrayan 506 sayılı S.S.K. kanununun 123. maddesi Ülkemizde sadece S.S.K.'na bu hakkı tanımıştır.

SONUÇ : Üniversite veya bir başka kurumun 6197 sayılı yasanın kaldırılmadığı ve özel bir kanun çıkartılmadığı bir ortamda ayakta tedavi gören hastalar için ilaç verebilecek, bir eczane açabilmesi mümkün değildir. Kaldı ki yatan hastalarına ilaç verebilecek kurumlar da sadece hastanelerdir. Bunun dışında yapılacak her uygulama yasa dışıdır. Buna izin verenler de yasalar karşısında sorumluudur.

YORUM : 6197 sayılı yasa hükümlerinin gündemde olduğu bir ortamda bir kamu kuruluşunun böyle bir uygulamada ısrarlı olması, anlaşılması güç, yasaları hiçe sayan hukuk dışı bir davranıştır. 6197 sayılı kanununun 14/a maddesindeki «İçindeki Hastalara» deyimini «Yatan Hastalar» deyimini dışında yorumlamak mümkün değildir. Zira 14/a maddesi zaten hastane ve benzeri kurumları içermektedir. Yoksa bir Üniversiteyi kalkındırmak için kurulmuş bir Vakıfı hastane gibi görmek hiç bir mantığa sığmaz. Kaldı ki eczacılık hizmetleri Ülkemizde devletleştirilmemiş ve eczacılık serbest meslek olarak tanımlanmıştır. Ancak tedavinin aksamaması, aciliyet için yatan hastalar yönünden hastanelere bir özellik tanınmıştır.

Üniversite - Vakıf ve diğer kamu kurumlarına bu hakkın tanınması 6197 sayılı kanununun raaf kaldırılması ve ilaç satışının devletleştirilmesi anlamına gelecektir ki, amaç bu ise önce «eczacılığın devletleştirilmesi» hakkında bir yasa çıkartılması gereklidir. Aksine bir davranış, bir hukuk devleti olan Ülkemizde yasaların hiçe sayılması anlamına gelecektir ki, bunun sorumlularının adalet önünde hesabını vermesi gerekecektir.

Sağlık Bakanlığında 6197 sayılı kanununun 14/a maddesini Komisyonumuzun görüşleri doğrultusunda anladığı açıktır. Dicle Üniversitesi Vakfına bu hak nasıl ve hangi ortamda tanınmıştır? Anlaşılması güçtür.

BU İZİN BELGESİ 27.4.1985 DE VERİLMİŞ, BUNA KARŞI 19 MAYIS ÜNİVERSİTESİNİN AYNI TARZDAKİ ECZANE AÇMA TALEBİ, İLAÇ VE ECZACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN 12.4.1985 TARİH

VE 06 SAYILI YAZISI İLE VE AYNEN «6197 SAYILI ECZACILAR VE ECZANELER HAKKINDAKİ KANUNUN 14-15-16. MADDELERİNE İSTİNADEN ÜNİVERSİTE-FAKÜLTE BÜNYESİNDE ÖĞRENCİ VE PERSONELE İLAÇ VERMEK ŞARTI İLE ECZANE AÇILMASI MÜMKÜN BULUNMAMAKTADIR» BU NEDENLE 19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ BÜNYESİNDE BİR ECZANENİN AÇILMASI UYGUN BULUNMAMIŞTIR» ŞEKLİNDEKİ YAZISI İLE GERİ ÇEVİRİLMİŞTİR. (EK-11)

Tam 15 gün arayla Genel Müdürlüğün aynı konudaki iki talebe farklı uygulama yapması son derece düşündürücüdür. Ayrıca Genel Müdürlük ruhsatı ayakta tedavi gören hastalara da ilaç verebilmesi için vermişse, bu konuda T.E.B. nin uyarı yazısı üzerine Diyarbakır Sağlık Müdürlüğüne bu konunun tesbiti için neden talimat vermiştir? Eğer «içindeki Hasta» deyimini «Yatan Hasta» olarak değerlendirmişse bu ruhsat hastane dışında bir kuruma nasıl ve neden verilmiştir? Bu çelişkili durumun sebebi nedir?

ÇÖZÜM ÖNERİSİ :

Adı geçen eczaneye izin belgesi ve ruhsat 6197 sayılı yasaya aykırı olarak verilmiş ve eczane yasa dışı bir uygulamayla işletmeye açılmıştır. Bu nedenle Diyarbakır İdari Mahkemesine Eczanenin kapatılması için dava açılması uygun olacaktır.

Yasaların sadece serbest eczanelere tanıdığı bir hakkı bu meslek grubunun maddi çıkarlarına hanel getirecek bir uygulama ile gasbetmeye kalkan ve bu yönden maddi çıkar sağlamaya yönelik Dicle Üniversitesinin Kalkındırma Vakfına ait eczanenin kapatılması için Diyarbakır da bundan maddi zarar gören bir meslektaşımızın ruhsatın iptali ve Vakıf Eczanesinin kapatılması için dava açması ve öncelikle yürütmenin durdurulması kararının alınması gereklidir. 6643 sayılı kanunun 4. maddesinin «b» ve «c» bendlerine istinaden üyelerinin adına 11. Bölge Diyarbakır Eczacı Odasının da bu tür davayı açabileceği komisyonumuzun görüşüdür. Ancak zaman zaman bu tür davalarda zarar gören kişinin direkt davacı olması geleneği arandığından 1. yolun denenmesi yerinde olacaktır.

SAYGILARIMIZLA,

Not: Yukarıda adı geçen ek belgeler raporun aslına ekli olarak T.E.B. de mevcuttur.

Ecz. Sadi SUBAŞI

T.E.B. Yasa Dışı Kurum Eczanelerini
Araştırma Komisyonu
Başkanı

T. C.
DICLE ÜNİVERSİTESİ
Kalkındırma Vakfı Başkanlığı

Belge No : 1

10/6/1986

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
DİYARBAKIR

10.4.1985 tarih ve 12 Sayılı yazımızla vaki müracaatımızda veren «Yatan hastalara ilaç vermek üzere» ifadesini kullanmış bulunduğumuz için, verilmiş bulunan ruhsatta da aynı ifade kullanılmış bulunmaktadır.

Oysaki 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki kanunun maddesinin A bendinde «İçindeki hastalara ilaç vermeye mahsus» ifadesi yer almaktadır.

Tarafımıza verilmiş bulunan ruhsatın anılan yasanın maddesinin ifadesine uygun olarak «Yatan hastalar» ifadesinin, «İçindeki hastalar» ifadesi ile değiştirilerek yeniden düzenlenmesi hususunu gerekli emir ve müsaadelerinize saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. H. Önder PAMUK
R E K T Ö R
D. Ü. Kalkındırma Vakfı
Yönetim Kurulu Başkanı

Belge No : 2

T.C.
SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM
BAKANLIĞI
İlaç ve Eczacılık
Genel Müdürlüğü

Sayı : Ecz. Şb. Md. 06
Konu : Dicle Univ. Ecz.

ANKARA

19 Haziran 1985

Diyarbakır Valiliği

İLGİ : a) 12.6.1985 tarih ve 17529 sayılı yazımıza ektir.

b) 19.6.1985 tarih ve Sağ. Md. 8089 sayılı yazınız.

İliniz Merkez Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Kalkınma Vakfı bünyesinde, 6197 sayılı yasanın 14. maddesi gereğince bir eczane açılmış ve mesul müdürlük belgesine (Sadece içinde yatan hastalara ilaç verilmek üzere) kaydı konulmuştur.

Mes'ul müdürlük belgesine sehven yazılan (Sadece içinde yatan hastalara) ibaresinin 6197 sayılı yasanın 14. maddesi gereğince

(İçindeki Hastalara) olarak değiştirilmiş ve mes'ul müdürlük belgesinde gerekli düzeltilme yapılarak ilişikte gönderilmiştir.

Mes'ul müdürlük belgesinin sahibine teslimi ile karşılığında alınacak tesellüm makbuzunun gönderilmesini rica ederim.

BAKAN ADINA

Ecz. Kemalettin Akalın
Genel Müdür Yardımcısı

Eki : 1 Belge.

NOT : Söz konusu eczanenin ilgi (a) da kayıtlı yazımız doğrultusunda incelenmesi.

Belge No : 3

T. C.
SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM
BAKANLIĞI

İlaç ve Eczacılık
Genel Müdürlüğü

Sayı : 06

ANKARA

Konu : Üniversite Eczanesi hk.

12 NİSAN 1985

SAMSUN VALİLİĞİ

İLGİ : 30.1.1985 tarih Sağ. Md. 1464 sayılı yazı.

İlgi yazınız ve ekleri incelendi.

6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanununun 14,15 ve 16 ncı maddelerinde Resmi ve Devlete bağlı teşekküllere ait eczanelerin hangi hallerde halka ilaç satmaya izinli olduğu açıklanmış olup; bu hükümler karşısında **Üniversite, Fakülte bünyesinde sadece öğrencilerine ve personeline ilaç vermek şartı ile eczane açılması mümkün bulunmamaktadır.**

Bu nedenle iliniz On dokuz mayıs üniversitesi Mediko Sosyal Sağlık Kültür ve spor işleri Dairesi bünyesinde bir eczanenin açılması uygun bulunmamıştır.

Bilginizi ve gereğini rica ederim.

Sağlık Md.ne

10 Nisan 1985

Ecz. Şb. 19.4.1985

Ecz. Rifat Öktem
Genel Müdür Vekili

SONUÇ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Görüldüğü gibi muvazaa çok yönlü gibi gözükken ancak, Yasalarla yasaklanmış basit adli bir olaydır. Nevarki fasit bir daire içinde geçmektedir. Muhatap olarak ne yazıkki bir eczacı gözükmekte, o da tüm formaliteleri kendi üzerinde yürüttüğü için somut delil bulunması çoğunlukla mümkün olamamaktadır.

O halde, hem mesleğimizin daha fazla yıpranmasını önlemek, hemde halk sağlığı sömürsünü, devletimizin çıkarlarının zedelenmesini ve de meslek yaşamına atılacak genç eczacıları bu tehlikeden korumak için neler yapılmalıdır? Olay yasal bir olay olduğuna göre çözümünde yasal ve uygulanabilir olması zorunludur.

1 — Yasalarla yasaklanmış bir uygulamanın, yine yasaların uygulanmasındaki titizlikle önlenmesi gereklidir. Bu konuda yasaların yetersiz kaldığı yerlerde ise yeni yasal düzenlemelere gidilmelidir. Yeniden düzenlemek için hazırlıkları süren «6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler hakkındaki» kanuna muvazaalı eczane açımını önleyecek kesin maddelerin konması zorunludur.

2 — «6643 sayılı Eczacılar Birliği kanunun» ilgili maddelerine yeni ilaveler yaparak,

a) Oda yönetim kurullarının olumlu kararı olmadan eczane açma ruhsatının verilmesinin önlenmesi,

b) Eczacı odalarının devir işlemlerinde denetçi olarak bulunması ve devirlerin odanın onayından geçmesinin sağlanması,

c) Eczacı odalarına gerektiğinde bu tür eczanelerde mali denetim yaptırabilmesini sağlamak üzere Defterdarlıklar ve Mal müdürlükleri düzeyinde girişimde bulunabilmesine yetki verilmesi (Eczane devirleri zaman zaman çok komik rakamlarla yapılmakta ve aradaki gerçek meblağın karşılığı olan ilacın nereye gittiği veya bu miktar ilacın sahibi değişmiş gözükken eczaneye açıktan giriş yapıp yapılmadığı hiç bir yetkili tarafından soruşturulmamaktadır.)

d) Yüksek Onur Kurullarının aldığı kararlar kesin olup, kanunla uygulama yetkisi S.S.Y.B. na verilmiştir. Bu kararların derhal uygulanmasının sağlanması caydırıcılıkta çok önemli yer tutacaktır. Yasanın bu maddesindeki boşlukların giderilmesi zorunludur.

3 — S.S.Y.B. İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü oda soruşturmalarına yardımcı olmak üzere bu tür eczaneleri müfettiş yoluyla denetlemelidir. (Bu yolla yapılan müfettiş incelemeleri ve raporları so-

nucu bölgemizde geçen dönemlerde 30 yıllık muvazaalı bir eczane kapatılmış, 2 eczanenin ise açılması önlenmiştir.)

4 — Mezun olacak meslektaşlarımıza yeni istihdam alanları açılmalı ve kamu kurumlarının da bulunan kadrolar genişletilirken, oralarda görev yapan eczacıların mesleki bilgilerini tatbik edebilecekleri ortamın da hazırlanması ve eczacıların mesleki yönden de tatmin edilmeleri şarttır.

5 — İlaç Sanayininin her departmanın da yeterince eczacı istihdamının sağlanması zorunludur.

6 — Kamu kuruluşlarında görev yapan eczacıların 1. sınıf sağlık elemanı olduklarını gözden uzak tutmadan onlara maddi yönden sosyal, yaşantılarına uygun olanakların sağlanması ve bu arkadaşlarımızın bu kuruluşlarda isteksiz çalışmalarının önlenmesi gereklidir.

7 — Birden fazla eczacının maddi olanaklarını birleştirerek müşterek eczane açabilmelerine olanak veren «ortak eczacılık» ve «yardımcı eczacılık» sistemlerinin yasallaştırılması biran önce yapılmalıdır.

8 — Eczacıya ekonomik güç sağlayacak ve onu muvazaa avcılarında koruyacak T.E.B. Yardımlaşma Sandığının daha güçlü bir hale getirilmesi ve eczane açma kredilerinin daha da yükseltilmesi yerinde olacaktır.

9 — Muvazaanın getirebileceği tehlikelerin Eczacılık Eğitimi sırasında öğrencilere anlatılması ve genç eczacı adaylarının bu konuda bilinçli kılınması büyük yarar sağlayacaktır.

S.E.O.B.

- Muvazaa, mesleğimizin gittikçe büyüyen ve yayılma istidadı gösteren bir yarasıdır.

BASINDAN SEÇMELER

SAĞLIK BAKANI «KİRALIK DİPLOMA» KONUSUNDA «ECZACI MALİYE'YE VE ECZACI ODASI'NA KAYITLI İSE GERİSİ BİZİ İLGİLENDİRMEZ» DİYOR

KİRALIK DİPLOMA ÖNLENEMİYOR

21 ARALIK 1984 CUMA

ANKARA, (Güneş) — Halk sağlığını tehlikeye sokarak çıkar sağlamak isteyenlerin sayısı hergün biraz daha artıyor. Halkı ve yetkilileri aldatarak kiralık diplomalarla açılan eczaneler çoğalıyor ve bu aldatmaca halkası büyüyor. Kiralık diplomalı eczaneler biliniyor, ancak mevzuat yetersiz olduğu için kapatılmıyor. Eczane açmak için gerekli sermayeyi ve bir eczacı diplomasını bulan rahatlıkla eczaneyi açabiliyor. Şüphe üzerine yapılan araştırmada ise, eczanenin muvazaalı olduğu ispatlanamıyor.

Diplomalarımızı kiralamak istemiyoruz

«Kiralık diploma» kavramına hiç habermizli fakültesi öğrencileri de, diplomalarını kiralamak istemiyoruz» diyerek belirttiler. Başk. paanında Ög. Halkınizi Fakültesi'ne gireceklerini, tam 9 meblağı bir eğitim görevlilerinin baskınları, bir mu-

eyanahane açmak en azından 4 milyon lira. Alışkanlık bunu kanıtlayabilmeye gücü değil. Devlet bize okutmuş ama, meblağı tamamı kendisi başkanı çarşama basıdır gibi bir tutum içinde.

Şık Bakan «Kiralık diploma» konusunda «Eczacı Maliye'ye ve Eczacı Odası'na kayıtlı ise gerisi bizi ilgilendirmez» diyor

Kiralık diploma önlenemiyor

ECZANE NASIL AÇILIYOR?

Ankara Eczacı Odası yetkililerinden alınan bilgiye göre, yeni bir eczane açılırken kira kontratı, demirbaş faturalarının fotokopisi ya da devir senedi, elektrik, su depozit makbuzlarının fotokopisi, eczanenin muvazaalı olmadığını beyan eden bir taahhütname isteniyor.

Eczaneyi muvazaalı olarak açmak isteyen sermaye sahibi ise, diplomasını kiraladığı eczacıdan açık bono alarak tüm belgeleri eczacının üzerine yapıyor. Bu ise muvazaanın kesinlikle ispatlanamamasını sağlıyor. Muvazaayı bilen, ancak kesinlikle ispatlayamayan Eczacı Odası ise, kapatma yetkisi olmadığı için durumu Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bildiriyor. Alınan bilgiye göre, Ankara'da son iki yıldır hiçbir eczane muvazaalı olduğu için kapatılmadı, ancak 9 eczanenin açılmasına izin verilmedi.

ECZACI NEDEN KİRAYA VERİYOR?

Eczacıların okuldan mezun olduktan sonra bir eczane açabilecek parayı temin edememelerinin, diplomalarını kiralamalarına yol açtığı belirtiliyor. Muvazaalı eczane sorununun çözülmesi için de Eczacılar ve Eczaneler Yasası'nda değişiklik yapılarak ortak eczane açılmasına izin verilmesi ve Halk Bankası'nın eczacılara verdiği 300 bin liralık kredinin artırılması isteniyor.

SAĞLIK BAKANI NE DİYOR?

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı **Mehmet Aydın**, «Eczacı, Maliye ve Eczacı Odası'na kayıtlı ise gerisi bizi ilgilendirmez. Bizim için önemli olan eczacının eczanesinde bulunmasıdır» dedi.

1985 yılında eczanelerin «eczane müfettişleri» ile daha sıkı denetleneceğini belirten **Aydın** şöyle dedi:

«Eczacılık bakkalık değildir. Eczacı, ilaçları bilerek veren kişidir. Diploması eczanede kendisi yoksa kötüdür. Eczacı işinin başında bulunmak zorundadır. 1985'de eczaneleri daha sıkı takip edeceğiz. Eczacı yerinde durmuyorsa ruhsatını iptal ederiz.»

26 YILLIK ECZACI NE DİYOR?

26 yıllık eczacı **Turhan İter**, muvazaalı eczaneler konusundaki görüşünü şöyle anlattı:

«Mevzuat, muvazaalı eczane açılmasına müsaait. Eczacı Odası, Bakanlığa muvazaayı bildiriyor, fakat buna mani olacak bir mevzuat yok. Kanuni boşluklardan istifade ediyor. Muvazaalı eczaneler biliniyor ama, kapatılmıyor. Sermaye sahibi, eczacıdan açık bono alıyor ve sorunu çözümlüyor.»

VERGİ LEVHASINDA BAYAN ADI

GÜNEŞ ekibi, ilgililerden aldığı bilgiye dayanarak, muvazaalı olduğu tahmin edilen, ancak ispatlanamayan iki eczaneyi ziyaret etti. Gittiğimiz ilk eczanede eczacı diplomasının duvarda asılı olmadığı ve vergi levhasında bir beyan adının yazılı olduğu dikkatimizi çekti. Kasanın başında oturan kişiye kendimizi tanıtarak, eczane sorunları hakkında eczane sahibi ile görüşmek istediğimizi söyledik. Kendini eczane sahibi olarak tanıtan bu kişi, adını da açıklamak istemedi ve «Beni bu işlere karıştırmayın, çok yorgunum» diyerek görüşme isteğimizi reddetti. «Bir iki cümle söyleyin» şeklindeki ısrarlarımız da çözüm sağlamadı.

İkinci durağımız ise, yine bir bayan eczacının adına kayıtlı bir eczane oldu. Kendisini eczane sahibinin teyzesinin oğlu olarak tanıtan ve eczacı bayanın ayakkabı almaya gittiğini söyleyen kişi ile eczacılık sorunları üzerinde söyleştik. Bu arada, eczanenin bir günde iki eczanenin yaptığı ciroyu yaptığını öğrendik. Eczacılık son sınıftan ayrıldığını, yarım gün eczanede bulunduğunu ve yardım ettiğini anlatan kişi, bize eczacılığın kamu hizmeti olmaktan çıktığını, ticarete döndüğünü anlattı. Bizden 45 dakika sonra eczaneye gelen bayan eczacı ise, eczaneyi ortak açtıklarını söyledi.

21 ARALIK 1984 CUMA

Kiralık diploma ödenemiyor

ANKARA, (Güneş-Halk Sağlığı) İhtilâzle otuzarık çıkar sağlanan jüryelerin sayısı hergün biraz daha artıyor. Fakülte ve yetkilileri aldarak kiralık diplomaları açılan eczaneler çoğalıyor ve bu aldırmaçla halkın bilmiyor. Kiralık diplomalar eczaneler bilmiyor, ancak jüryelerin yetkileri olduğu için kapatılmıyor. Eczane açmak için gerekli sermaye ve bir eczacı diplomasının bulunması eczaneyi açabiliyor. Şüpheli ücretler uygulanıyor. Eczane ücretleri muvazaalı olduğu iddialarına...

ECZANE NASIL AÇILYOR?

Ankara Eczacı Odası yetkililerinden alınan bilgiye göre, yeni bir eczane açılmak üzere kütüphane, demirbaş, tıbbi aletlerin fotokopisi ya da devir emekli, elektrik, su deposu makbuzalarının fotokopisi, eczanenin muvazaalı olmadığı beyan edici bir taahhütname isteniyor.

Eczanenin muvazaalı olarak açılmak isteyen sermaye sahibi ile, diplomasının kiralık olduğu eczacıdan veya muvazaalı sunan belgeleri eczacıdan ücretli yapılıyor. Bu ise muvazaanın kesinlikle ispatlanamaması sağlıyor. Muvazaalı bilileri, ancak jüryelerin kapatılmaması için Eczacı Odası ve Kapanma yetkileri olmadığı için durumu Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bildiriyor. Alınan bilgiye göre, Ankara'da son iki yıl içinde eczane muvazaalı olduğu için kapatılmadı, ancak eczanenin açılması için sermaye...

ECZACI NEDEN KIRAYLA VERİYOR?

«Eczacıların okullardan mezun oldukları sonra bir eczane açabilecek parayı toplamadıklarını, diplomalarını kiraladıklarını söylüyor» belirtiliyor. Muvazaalı eczane sermayesini özendirilmesini, Eczacı ve Eczaneler Yasası'nın değişikliği yapılarak emekli eczacıların muvazaalı için verilmesi ve Halk Bankası'nın eczacılara verdiği 300 bin liralık kredinin artırılması isteniyor.

SAGLIK BAKANLIĞI NE DİYOR?

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Mehmet Aydın, «Eczacı, Mektep ve Eczacı Odası'na kayıtlı bir eczacı bir ilgililerden, bizim için önemli olan eczanelerin eczanelerine katılmadığı» dedi. «1985 yılında eczanelerin açılması...

ne müfettişleri» ile daha vakit geçirilmediğini belirten Aydın şu şekilde dedi: «Eczacılar, bakılmadıkları için, Eczacı, ilaçları bilerek verene kısıtlıdır. Diploması eczanede kendisi yokken kapatılır. Eczacı jürye karşısında bulunmak zorundadır. 1985'te eczanenin daha fazla kapatılacağı, Eczacı yerinde durması yönünde ruhsatın iptali ediliyor.»

İKİ YILLIK ECZACI NE DİYOR?

«26 yıllık eczacı Turhan İler, muvazaalı eczaneler fotoğraflarıyla ilgili olarak şöyle söylüyor: «Mevcut muvazaalı eczane açılması mümkün. Eczacı Odası, Bakanlığa muvazaalı bildiriyor, fakat buna mesul olacak bir mesul yok. Kazanı boşluklardan istifade ediyor. Muvazaalı eczaneler biliniyor ama, kapatılmıyor. Sermaye sahibi, eczanenin açılışına alıyor ve sermaye konularını...»

VERGİ LEVHASINDA BAYAN ADI

GÜNEŞ ekibi, ilgililerden aldığı bilgiye dayanarak, muvazaalı olduğu tahmin edilen, ancak ispatlanamayan iki eczaneyi ziyaret etti. Gittiğimiz ilk eczanede eczacı diplomasının duvarda asılı olmadığı ve vergi levhasında bir beyan adının yazılı olduğu dikkatimizi çekti. Kasanın başında oturan kişiye kendimizi tanıtarak, eczane sorunları hakkında eczane sahibi ile görüşmek istediğimizi söyledik. Kendini eczane sahibi olarak tanıtan bu kişi, adını da açıklamak istemedi ve «Beni bu işlere karıştırmayın, çok yorgunum» diyerek görüşme isteğimizi reddetti. «Bir iki cümle söyleyin» şeklindeki ısrarlarımız da çözüm sağlamadı.

İKİ ECZANENİN YAPTIĞI CIROYU YAPTIĞINI ÖĞRENDİK

Eczacılık son sınıftan ayrıldığını, yarım gün eczanede bulunduğunu ve yardım ettiğini anlatan kişi, bize eczacılığın kamu hizmeti olmaktan çıktığını, ticarete döndüğünü anlattı. Bizden 45 dakika sonra eczaneye gelen bayan eczacı ise, eczaneyi ortak açtıklarını söyledi.

İKİ ECZANENİN YAPTIĞI CIROYU YAPTIĞINI ÖĞRENDİK

Eczacılık son sınıftan ayrıldığını, yarım gün eczanede bulunduğunu ve yardım ettiğini anlatan kişi, bize eczacılığın kamu hizmeti olmaktan çıktığını, ticarete döndüğünü anlattı. Bizden 45 dakika sonra eczaneye gelen bayan eczacı ise, eczaneyi ortak açtıklarını söyledi.

İKİ ECZANENİN YAPTIĞI CIROYU YAPTIĞINI ÖĞRENDİK

Eczacılık son sınıftan ayrıldığını, yarım gün eczanede bulunduğunu ve yardım ettiğini anlatan kişi, bize eczacılığın kamu hizmeti olmaktan çıktığını, ticarete döndüğünü anlattı. Bizden 45 dakika sonra eczaneye gelen bayan eczacı ise, eczaneyi ortak açtıklarını söyledi.